

Centar za filozofiju medija i mediološka istraživanja (CFM)
Hrvatsko filozofsko društvo - Sekcija za filozofiju medija
Sveučilište Sjever
Institut za medije JI Europe

Međunarodni interdisciplinarni znanstveni simpozij
FILOZOFIJA MEDIJA (2017.)

Centre for Media Philosophy and Research (CFM)
Section for Media Philosophy of Croatian Philosophical Society
University North
Media Institute of South Eastern Europe

International Interdisciplinary Symposium
PHILOSOPHY OF MEDIA (2017)

Zagreb, “Tribina grada”, Kaptol 27
21. – 22. 9. 2017. / September 21–22, 2017
Filozofska kuća XANTIPPA
23. 9. 2017. / September 23, 2017

Hrvatska/Croatia

centarfm@gmail.com
www.centar-fm.org

*Simpozij je realiziran uz pomoć Ministarstva znanosti i obrazovanja
Republike Hrvatske*

*The Symposium was realized with the help of the Ministry of Science
and Education of the Republic of Croatia*

SADRŽAJ / CONTENT

Organizacijski odbor / Organization Committee	7
Programski odbor / Programme Committee	7
Uvod / Introduction	8
Program / Programme	10
Sažeci izlaganja / Paper summaries	29
Adresar izlagača / Addresses of the Speakers	101
Donatori / Donors	117

Organizacijski odbor / Organization Committee

Sead Alić (predsjednik/president), Andreja Cerić, Vesna Ivezić, Herta Maurer-Lausegger, Amir Ahmetašević, Srećko Brdovčak Mac, Mira Matijević, Livia Pavletić, Damir Bralić

Programski odbor / Programme Committee

Sead Alić (predsjednik/president), Marin Milković, Slobodan Hadžić, Vesna Ivezić, Predrag Finci, Herta Maurer-Lausegger, Hrvoje Jurić, Nenad Vertovšek, Nikša Sviličić, Divna Vuksanović, Dragan Čalović, Damir Bralić

FILOZOFIJA MEDIJA

Za razliku od dosadašnjih simpozija ove smo se godine odlučili za otvoreni koncept. To znači da neće biti usko određene teme u koju se sudionici moraju uklapati. Ideja je otvoriti prostor za prezentiranje onih radova na kojima svako od nas u zadnje vrijeme intenzivno radi, radova koji se jednim svojim dijelom oslanjaju i na filozofska promišljanja.

U tom smislu bilo bi nam drago među izlagačima vidjeti teoretičare medija (filma, glazbe, kazališta, likovnih umjetnosti, plesa, etc) teoretičare povijesti umjetnosti, filozofe znanosti i znanstvenike različitih područja, komunikologe, politologe, teologe, te umjetnike i medijske djelatnike (ukoliko žele prezentirati vlastita iskustva i inicijative koje smatraju relevantnima za filozofiju medija).

Poseban dodatak bit će predstavljanje projekata kao što su *Medijsko praćenje filozofije*, *Mala filozofija*, *Filozofski cafe*, *Filozofska kuća*, te dodjela godišnje nagrade nakladniku i prevoditelju koji su u proteklih godinu dana najviše napravili na prevodenju europske i svjetske filozofijske literature u Hrvatskoj, odnosno prevodenju hrvatske filozofske literature u svijetu.

Skup će se održati u četvrtak i petak 21. i 22. 9. Za subotu 23. 9. je predviđeno zajedničko druženje u filozofskoj kući udruge *Xantipa*. U nedjelju kreće autobus za Cres na simpozij HFD-a pa će se sudionici ovog skupa koji žele sudjelovati i na simpoziju na Cresu moći odmah priključiti sudionicima ovog simpozija.

Sead Alić

Predsjednik Programskog i Organizacijskog odbora

THE PHILOSOPHY OF MEDIA

Unlike the previous symposiums, we have decided on an open concept for this year. This means that there will be no specific topic to which the participants have to adhere. The idea is to create space for the presentation of the recent works all of us have been working on intensively, works that, at least in part, rely on philosophical thought.

In this sense, we would be happy to see media (film, music, theatre, visual arts, dance, etc.) theorists, art history theorists, philosophers of science, scientists from various branches, communicologists, political scientists, theologians, artists and media workers at the symposium (as long as they wish to present their own experiences and initiatives that they deem relevant to the philosophy of media).

A special addition will be presenting the projects such as *Medijsko praćenje filozofije* (Media Coverage of Philosophy), *Mala filozofija* (Little Philosophy), *Filozofski cafe* (Philosophy Cafe) and *Filozofska kuća* (The House of Philosophy), and the annual awards for the publishers and translators who have done the most in the field of translation of European and world philosophical literature in Croatia over the last year, and who have worked the hardest on translating Croatian philosophical literature worldwide.

The event will be held in September, on Thursday the 21st and Friday the 22nd. Saturday the 23rd is reserved for a gathering at the *Xantipa* Association's *House of Philosophy*. On Sunday, there will be a coach to Cres for those who wish to participate in the Croatian Philosophical Society's symposium on the Island of Cres.

Sead Alić

President of Programm and Organization Committee

Program / Programme   Četvrtak / Thursday 21. 9. 2017.

Raspored predavanja / Lectures

9 : 00 – 9 : 10		<i>Otvaranje simpozija i pozdravne riječi</i>
		9:00–10:00 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Divna Vuksanović</i>
9 : 10 – 9 : 20		LINO VELJAK <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Zastarjelost istine? / Die Veraltung der Wahrheit
9 : 20 – 9 : 30		SIBILA PETLEVSKI <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Mjera političke „intimnosti“: etika i estetika infozabave / The Measure of „Intimacy” in Politics: Ethics and Aesthetics of Infotainment
9 : 30 – 9 : 40		JURE VUJIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Epistemološke matrice suvremene vizualne kulture, uvod u zapadno–skopiju / Epistemological Matrix of Contemporary Visual Culture
9 : 40 – 9 : 50		SEAD ALIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Književna analiza državnog (medijskog) terorizma u Orwellovom romanu 1984. / Literary Analysis of State (Media) Terrorism in Orwell’s 1984
9 : 50 – 10 : 00		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

Program / Programme   Četvrtak / Thursday 21. 9. 2017.

Raspored predavanja / Lectures

		10:10–11:00 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Sead Alić</i>
10 : 10 – 10 : 20		DIVNA VUKSANOVIĆ i DRAGAN ČALOVIĆ <i>(Srbija / Serbia)</i> Filozofija medija: Da li je nasilje zabavno? / Philosophy of Media: Is Violence funny?
10 : 20 – 10 : 30		SUZANA MARJANIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Mediji i/ili sveto trojstvo – trač, rat i teorije zavjere ili “Na Zapadu ništa novo” / The Media and/or the Sacred Trinity – Gossip, War, and Conspiracy Theories or “All Quiet on the Western Front”
10 : 30 – 10 : 40		TANJA GRMUŠA, DANIJELA DUŽ, NATALIA KOZJAK LESIČKI i MIRELA SIJARIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Utjecaj nasilnih medijskih sadržaja na televiziji na ponašanje djece: percepcija roditelja / The Effect of violent Media Content on TV on Children’s Behaviour: Parent’s Perception
10 : 40 – 10 : 50		LUKA PERUŠIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Bioetika računalnih igara / Bioethics of Computer Games
10 : 50 – 11 : 00		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

Program / Programme   **Četvrtak / Thursday 21. 9. 2017.**

		11:10–12:00 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Jure Vujić</i>
11 : 10 – 11 : 20		NINA OŽEGOVIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> (Ne)vjerodostojnost medijske reprezentacije kulture: od političke manipulacije do strategije skandala / (Non)-credibility of the Media Representation of Culture: from Political Manipulation to Scandal Strategy
11 : 20 – 11 : 30		ANA ĐURKOVIĆ <i>(Srbija / Serbia)</i> Javni servis između istine i laži / Public Service Between Truth and Lies
11 : 30 – 11 : 40		FRANJO MALETIĆ i BLAGO MARKOTA <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Migracijske tendencije publike javnih televizijskih medija / The Audience Migration Tendency of the Public Television
11 : 40 – 11 : 50		TANJA TODOROVIĆ <i>(Srbija / Serbia)</i> Kritika ili afirmacija realnosti? / Criticism or Affirmation of Reality?
11 : 50 – 12 : 00		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

Program / Programme   **Četvrtak / Thursday 21. 9. 2017.**

		12:10–13:00 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Ana Đurković</i>
12 : 10 – 12 : 20		SLOBODAN HADŽIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Jezik medija – nekad i danas / Language of the Media: Past and Present
12 : 20 – 12 : 30		EDITA HERCIGONJA-MIKŠIK <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Jezični odrazi protuljdske zbilje / Reflectons of Antihuman Reality
12 : 30 – 12 : 40		SEAD MUHAMEDAGIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Slijepac u medijskom procijepu / Der Blinde in der Zwickmühle der Medien (Zusammenfassung)
12 : 40 – 12 : 50		KREŠIMIR PURGAR <i>(Hrvatska / Croatia)</i> (Ne)prikazivo i (ne)prikazano Julije Knifer, ikonoklazam i aporije slike / (Un)presentable and (Un)presented Julije Knifer, Iconoclasm and Aporias of the Image
12 : 50 – 13 : 00		<i>Diskusija / Discussion</i>
13 : 00 – 14 : 00		<i>Pauza / Break</i>

Program / Programme   **Četvrtak / Thursday 21. 9. 2017.**

		14:00–15:00 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Sead Muhamedagić</i>
14 : 00 – 14 : 10		LIDIJA FIŠTREK <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Tijelo kao medij u digitalnoj umjetnosti / The Body as Media in Digital Art
14 : 10 – 14 : 20		DAMIR BRALIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Medij u nestajanju – Simbolička funkcionalnost novca / Medium in Disappearance – Symbolic Functionality of Money
14 : 20 – 14 : 30		VELJKO ŽVAN <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Knausgard i nova smrt simboličkog / Knausgaard and the New Death of the Symbolic
14 : 30 – 14 : 40		JASNA ŽMAK <i>(Hrvatska / Croatia)</i> <i>Lecture performance</i> kao žanr / Lecture Performance as Genre
14 : 40 – 14 : 50		HERTA MAURER-LAUSEGGER <i>(Austrija / Austria)</i> Metode audiovizualne dijalektologije / Methoden der Audiovisuellen Dialektologie
14 : 50 – 15 : 00		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

Program / Programme   **Četvrtak / Thursday 21. 9. 2017.**

		15:10–16:10 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Veljko Žvan</i>
15 : 10 – 15 : 20		KSENIJA VIDMAR HORVAT <i>(Slovenija / Slovenia)</i> Spol in revizionizem v postsocializmu: primer Slovenije / Gender and Revisionism in Postsocialism: the Case of Slovenia
15 : 20 – 15 : 30		DIJANA DIJANIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Tranzicijsko društvo Hrvatske poslije II. svjetskog rata i učvršćivanje novog poretka promatrano kroz rodnu perspektivu / The Transitional Society of Croatia after WWII and the Consolidation of the New political order (Gender Perspective)
15 : 30 – 15 : 40		RAJKA ŠVRLJUGA <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Pravo na razlike / The Right on Difference
15 : 40 – 15 : 50		MARIO GIGOVIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Kreiranje imidža i upravljanje reputacijom kulturnih institucija na društvenim mrežama i internetu / Public Image and Reputation Management of Cultural Institutions on Social Media and The Internet: Case Study – Dubrovnik Summer Festival
15 : 50 – 16 : 00		DANIJELA PANTIĆ CONIĆ <i>(Srbija / Serbia)</i> Američka kultura kao najizvozniji proizvod: Stereotipizacijom i komercijalizacijom TV sadržaja do „idealnog načina života” / American Culture as the Top Export Product: Stereotyping and Commercialization of TV Content to the “Perfect Way of Life”
16 : 00 – 16 : 10		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

Program / Programme   **Četvrtak / Thursday 21. 9. 2017.**

		16:20–17:20 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Danijela Pantić Conić</i>
16 : 20 – 16 : 30		MANUELA VLADIĆ-MAŠTRUKO <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Što nosim ispod kože u kojoj živim ili unutrašnja ljepota / What do I Wear under my Skin or the inner Beauty
16 : 30 – 16 : 40		KATERINA JOVANOVIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Tijelo kao medij i metafora u kontekstu umjetničkog performansa / Body as a Medium and Metaphor in the Context of Performance Art
16 : 40 – 16 : 50		KREŠIMIR KATUŠIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> „Intuitivna geometrija” kao ideja i princip formiranja, kiparske instalacije „Ples Života” / “Intuitive Geometry” as an Idea and Formation Principle of Sculpture Installation “Dance of Life”
16 : 50 – 17 : 00		LOVRO FURJANIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Što nam <i>Portal</i> može reći o znanstvenoj metodologiji? / What Can <i>Portal</i> tell us about Scientific Methodology?
17 : 00 – 17 : 10		MIRNA PETAK <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Kanabis i ekocentrizam / Cannabis and Eco-centrism
17 : 10 – 17 : 20		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

Program / Programme   **Četvrtak / Thursday 21. 9. 2017.**

		17:30–18:30 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Katerina Jovanović</i>
17 : 30 – 17 : 40		ALOJZIJA TVORIĆ KUČKO <i>(Hrvatska / Croatia)</i> “Posebne” životinje – od dječje lektire do “malih” ekrana / “Special” Animals – from Children’s obligatory reading to Television
17 : 40 – 17 : 50		NIKŠA SVILIČIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Znanstveno programiranje igranog filma – Studija semiotičko narativnih elemenata koji doprinose gledanosti igranog filma / Scientific Programming of Feature Film – Study of Semiotic Narrative Elements contributing to the watching of Feature Films
17 : 50 – 18 : 00		REMZIJA HADŽIEFENDIĆ-PARIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Tipovi značenja u tzv. objasnidbenim konstrukcijama na primjerima znanstvenog i publicističkog diskursa / Types of Meanings in So-called Explanatory Constructions on the Examples of Scientific and Publicistic Discourse
18 : 00 – 18 : 10		JADRANKA BOŽIĆ <i>(Srbija / Serbia)</i> Humaniora danas i sutra / Humaniora Today and Tomorrow
18 : 10 – 18 : 20		HELENA KLAKOČAR VUKŠIĆ <i>(Hrvatska/Nizozemska / Croatia/Netherlands)</i> Andrija Mohorovičić BŠ – 72, rad u tijeku / Andrija Mohorovičić BŠ – 72, Work in Progress
18 : 20 – 18 : 30		<i>Diskusija / Discussion</i>

Program / Programme **Petak / Friday 22. 9. 2017.**

Raspored predavanja / Lectures

		09:00–10:00 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Josipa Lulić</i>
9 : 00 – 9 : 10		PREDRAG FINCI <i>(Velika Britanija / United Kingdom)</i> O prirodi medija / On the Nature of Media
9 : 10 – 9 : 20		SILVA KALČIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Trauma i identitet u medijima, medijalizacija i konstrukt / Trauma and Identity in Media, Medialisation and Construct
9 : 20 – 9 : 30		IVAN BEŠ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Nihilizam medijske tehnosfere / Nihilism of the Media Technosphere
9 : 30 – 9 : 40		ENIS ZEBIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Mediji u demokratskom procesu – vrijedi li se time baviti? / Media in Democracy – is this Issue worth being a Topic?
9 : 40 – 9 : 50		BERNARD ŠPOLJARIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Domena virtualnog: analogon ili ekstenzija svekolikog bivstvovanja / Virtual Domain: Analogue or the Extension of the Overall Being
9 : 50 – 10 : 00		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

Program / Programme **Petak / Friday 22. 9. 2017.**

Raspored predavanja / Lectures

		10:10–11:10 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Ivana Greguric</i>
10 : 10 – 10 : 20		IVICA BARAĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Dijalektika Gospodara i Sluge u medijskom okruženju: Kritički pregled odnosa medija i društva kroz povijest / Master-Slave Dialectic in Media Environment: Media and Society; Critical Review of its historical Relations
10 : 20 – 10 : 30		FULVIO ŠURAN <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Thaumàzein, na izvoru filozofije i glazbe / Thaumàzein at the Origin of Philosophy and Music
10 : 30 – 10 : 40		JOSIPA LULIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Slika kao medij mišljenja: distribuirana kognicija i teorija proširenog uma / Image as Contemplation Medium: Distributed Cogniton and the Extended Mind Theory
10 : 40 – 10 : 50		MARIO PERIŠA, ROBERT GEČEK i TONI FRANOVIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Početak – grafičke (de)strukture / Beginning – Graphic (De)Structure
10 : 50 – 11 : 00		IZIDORA LEBER LETHE <i>(Amerika / USA)</i> Towards Representation of In-betweenness
11 : 00 – 11 : 10		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

		11:20–12:10 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Fulvio Šuran</i>
11 : 20 – 11 : 30		KRUNOSLAV LUČIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Kognitivni temelji razumijevanja filmskoga stila / The Cognitive Foundations of Understanding Film Style
11 : 30 – 11 : 40		DORIAN SABO i JOSIP BERDICA <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Pravo i film / Law and Film
11 : 40 – 11 : 50		IRENA MARIČIĆ, IVANA GREGURIC i SILVIJA LONDERO <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Radio u doba digitalizacije i novih medija / Radio in the Age of Digitalization and New Media
11 : 50 – 12 : 00		SILVIJA LONDERO i LEA LADIŠIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Utjecaj moderne tehnologije na razvoj radijskog medija i promjene kod medijske publike / The Impact of Modern Technology on the Development of the Radio and Changes in the Media Audience
12 : 00 – 12 : 10		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

		12:20–13:10 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Vesna Ivezić</i>
12 : 20 – 12 : 30		SAŠA MARINOVIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Postoji li okoliš u filozofiji medija? / Is there an Environment in the Philosophy of Media?
12 : 30 – 12 : 40		MLADENKA DABAC <i>(Njemačka/Hrvatska / Germany/Croatia)</i> Povezivanje EU prostora +green concept transnacionalni prostorni modeli odrzivog razvoja / Erschliessung des EU Raumes +green concept Transnationale Raummodelle der Nachhaltigen Entwicklung
12 : 40 – 12 : 50		SENAD NANIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Grad kao medij / The Town as a Medium
12 : 50 – 13 : 00		ANTONIO GRGIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Život kao medij suvremene umjetnosti na primjeru performansa/instalacije Sjene srušenih spomenika / Life as a Medium of Contemporary Art – based on the performance&instalation example Destroyed Monuments Shadows
13 : 00 – 13 : 10		<i>Diskusija / Discussion</i>
13 : 10 – 14 : 00		<i>Pauza / Break</i>

		14:00–15:00 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Antonio Grgić</i>
14 : 00 – 14 : 10		IVAN JARNJAK <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Brecht, Benjamin – Refleksije o radiju, filmu i novim medijima: prosvjetiteljstvo za djecu (i odrasle) / Brecht, Benjamin – Reflections on Radio, Film and New Media: Enlightenment for Children (and Adults)
14 : 10 – 14 : 20		ALEKSANDRA BRAKUS <i>(Srbija / Serbia)</i> Mediji i avangarda / Media and Avant – garde
14 : 20 – 14 : 30		VESNA IVEZIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Pitanje je tko proizvodi islamofobiju i zašto. Temeljne europske vrijednosti slobode, jednakosti i bratstva u svijetlu novih migracijskih kretanja / The Question is Who produces Islamophobia and why. Fundamental European Values of Freedom, Equality and Brotherhood in the Light of New Migration Movements
14 : 30 – 14 : 40		IVANČICA SLUNJSKI <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Pitanje izravnosti i objektivnosti u percepcijskom realizmu / The Problem of Directness and Objectivity in Perceptual Realism.
14 : 40 – 14 : 50		LUKA JANEŠ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Medijska istinosna crvotočina / Truth-bearing Wormhole of the Media
14 : 50 – 15 : 00		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

		15:10–16:10 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Aleksandra Brakus</i>
15 : 10 – 15 : 20		RUŽICA ČIČAK-CHAND <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Suvremeno značenje Buddhinog učenja kao puta oslobođenja / Contemporary relevance of Buddha’s teaching as a Path to Liberation
15 : 20 – 15 : 30		MAGDALENA PAVELIĆ HINŠT <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Geografija religija – prikaz geografske discipline / Religion Geography – Presentation of the Impact of Geography on Religious Belief
15 : 30 – 15 : 40		MIROSLAV MIRKOVIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Sprega lokalnih medija i politike te samoodrživost medija / Local Media and Politics. (Self-sustainability of the Media)
15 : 40 – 15 : 50		IVA BRČIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Utjecaj medija na gledatelje od najranije do odrasle dobi / Effects of Media on the Spectators from Childhood to Adulthood
15 : 50 – 16 : 00		NENAD VERTOVŠEK <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Jezik masmedija i stvarnost – filozofija jezika i uma Noama Chomskog / The Language of Mass Media and Reality – Chomsky’s Philosophy of Language and Mind
16 : 00 – 16 : 10		<i>Diskusija / Discussion</i>
		<i>Pauza / Break</i>

		16:20–17:30 <i>Predsjedava / Chairperson:</i> <i>Nenad Vertovšek</i>
16 : 20 – 16 : 30		DARIO VUGER <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Spektakl mreže stvari – pitanje kontrole u IoT fenomenu / Spectacle of the Network of Things – Question of Control regarding the IoT Phenomenon
16 : 30 – 16 : 40		AID MRŠIĆ <i>(Bosna i Hercegovina / Bosnia and Herzegovina)</i> Uloga medija u promociji identiteta nacionalnih manjina u BiH / The Role of Media in promoting the Identity of National Minorities in BiH
16 : 40 – 16 : 50		MATIJA MATO ŠKERBIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Utjecaj medija u sportu – moralna perspektiva. Slučaj kolumni Marija Stanića / Influence of Media on Sport – Moral Perspective. Mario Stanić Case
16 : 50 – 17 : 00		NIKOLA MIJATOV i SANDRA RADENOVIĆ <i>(Srbija / Serbia)</i> (Zlo)upotreba fudbala: analiza izveštavanja medija o utakmicama Srbije i Hrvatske 2013. godine / (Mis)use of Football: Analysis of Media reports about the Matches between Serbia and Croatia 2013
17 : 00 – 17 : 10		LIVIA PAVLETIĆ <i>(Hrvatska / Croatia)</i> Život i smrt slike u teoriji Regis Debraya / Life and Death of the Image in Regis Debray's Theory
17 : 10 – 17 : 20		<i>Diskusija / Discussion</i>

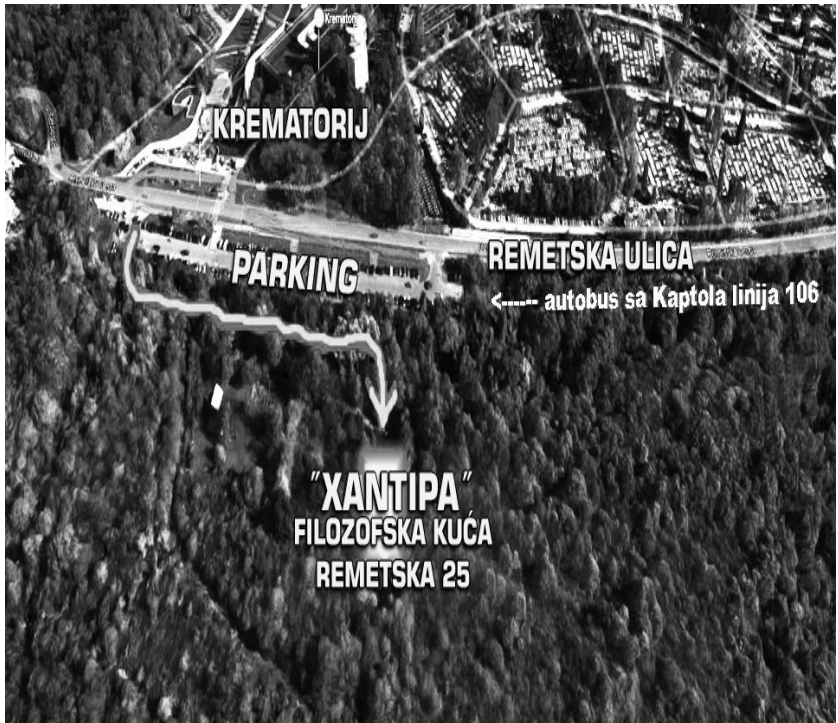
ZAVRŠNA DISKUSIJA / CLOSING SESSION

Predsjedava / Chairperson SEAD ALIĆ

17:20 Rasprava, inicijative, završno slovo /
Discussion, initiatives, farewell message

Zatvaranje simpozija / Closing of the symposium

Zajedničko fotografiranje / Photo session

Program / Programme   **Subota / Saturday 23. 9. 2017**

12:00 – 22:00

**Druženje u
filozofskoj kući
“Xantipa”**

Remetska 25

X UDRUŽENJE ZA FILOZOFSKU PRAKSU
ZAGREB
ANTIPPA

SAŽECI IZLAGANJA / PAPER ABSTRACTS

SEAD ALIĆ

Književna analiza državnog (medijskog) terorizma u Orwellovom romanu 1984.

U potrazi za mirom ulazimo stalno u nove ratove. Ratujemo nadajući se miru u kojemu ćemo se moći potpuno pripremiti za konačni rat. Proizvodimo sve više oružja. Već ga ima toliko da ne stane u ljudsku misao. Proglašenjem rata protiv terorizma, a terorizmom svega što nije u skladu s mišljenjem Velikoga brata – rat je postao sredstvo provedbe uniformiranja mišljenja. Budući da cijeli narodi trebaju slijediti to mišljenje ono se uviđavno nazvalo demokracijom. Borba protiv terorizma postala je tako borbom za jednomyšlje koje se naziva demokracijom. No za razliku od atenske kada u njoj nisu sudjelovale žene i robovi, danas u njoj ne sudjeluje gotovo nitko. Demokracija je logotip na bombarderima, dronovima, korporacijskim platformama, na bočicama razrijeđenog šećera koje se prodaju na cijelom planetu.

Literary Analysis of State (Media) Terrorism in Orwell's 1984

We are forever starting new wars in our search for peace. In battle, we hope for peace that will allow us to prepare for the final war. We produce more and more weapons. There are already so many arms that they cannot be fathomed by human thought. In announcing the war on terror and slapping the label of terrorism on anything not in line with Big Brother's opinions, war has become a means of uniforming opinions. Since all peoples have to follow these opinions, they have been dubbed democracy. The war on terror has become the war for political conformism that bears the name of democracy. But unlike Athenian democracy, in which women and slaves could not participate, nearly no one participates in it today. Democracy is a logo on bombers, drones, corporate platforms, on bottles of diluted sugar sold all over the planet.

IVICA BARAĆ

Dijalektika Gospodara i Sluge u medijskom okruženju: Kritički pregled odnosa medija i društva kroz povijest

Otisci šaka u pećinama na jugu Sulavezija najstarija su, čovjeku poznata, potvrda prvog susreta *homo sapiensa* i medija. To dijete leptolitika, već iskusno u korištenju kamenog oruđa s vremenom je ovladalo novim alatima kojima je, osim slavljenja vlastitih dostignuća, najavilo rađanje nove epohe; vremena u kojem se čovjekovo postojanje sve više mjeri, ne djelima nego načinom na koji se ostvaruje kroz medije. Čovjek i društvo, manje ili više, uspješno su ‘gospodarili’ svojim ‘slugom’ sve do pojave *globalnog sela* kada su se informacije s jednog kraja svijeta na drugi krenule množiti i dijeliti u nanosekundama.

Homo sapiens s početka naše priče ispustio je uzde u tom dijalektičkom procesu i nesvjesan promjene paradigme prihvatio biti slugom medija, gospodara ni dobrog ni lošeg nego upravo onakvog kakvog je pritiskom na tipku *enter* stvorio.

Master-Slave Dialectic in Media Environment: Media and Society; Critical Review of its historical Relations

Hand stencils in the caves of South Sulawesi are the oldest, man-known, confirmation of the first encounter between *homo sapiens* and the media. This child of leptolithic era, already experienced in the use of stone tools, has mastered over time this new instrument. An instrument with which he, besides celebrating his own achievements, announced the birth of a new epoch; the era when man’s existence is increasingly measured, not by actions but by the way in which he achieves himself through the media.

Man and his society, more or less, have successfully “mastered” their “servants”, all until the 20th century and rise of *global village*, when informations, from one to the other part of the world and back, began to multiply and share by nanoseconds.

Homo sapiens from the beginning of our story had let go the reins in this dialectical process, unaware of the change of the the paradigm; and he, willingly adopts to be servile to his new master. Master neither good or bad, but such as is created by Man pressing the *enter* key.

IVAN BEŠ

Nihilizam medijske tehnosfere

U svom djelu „Bit nihilizma” talijanski filozof Emanuele Severino otkriva nam kako je u sami osvit logosa u korijenu grčke filozofije otpočela” putanja noći” Zapada u kojoj se udomačuje mišljenje da bića mogu biti neko ništa čime se ona iz neke ništine mogu dozvati u vremenito bivanje i ponovo vratiti u njištinu tj u nebitak. Nakon nihilizma metafizike i znanosti u modernoj epohi krenulo se u tehnološko ovladavanje životom i svijetom. Hrvatski filozof Milan Galović u svojem djelu „Rastanak od čovjeka - Mizantropija znanosti i pad u tehnološki bezdan”, dubinski i sveobuhvatno otkriva kako je ovaj proces koji je naznačio Severino doveo do svojih posljednjih konsekvenci koje se mogu sažeti na sljedeći način: Čovjek svoju ljudsku bit može imati i dosegnuti jedino u nekom svjetsko-povijesnom sklopu u kojem je on uz prirodno i božansko cjelina tog sklopa. Razaranjem tog sklopa od strane tehnouznanosti, napuštanjem božanskog destruiranjem prirodnog, upravo se u postmodernoj medijskoj tehnosferi destruiraju posljedni ostaci ljudskog u krhotinama jezičnog i misaonog, čime se dokraja otvara nihilistički bezdan i pad svega ljudskog u ropstvo medijske tehnosfere.

Nihilism of the Media Technosphere

In his work ‘The Essence of Nihilism’ the Italian philosopher Emanuele Severino reveals that in the very beginning of the logos at the root of Greek philosophy began the ‘night orbit’ of the West, in which is acquired a belief that the beings can be a certain nothing by which by they could be invoked in a certain temporal existence and be returned to nothingness, that is, to a non-essence. After the nihilism of metaphysics and science in the modern epoch, the mastering of technological life and the world was started. The Croatian philosopher Milan Galović, in his work “Departure from Man - The Misanthropy of Science and the Fall to Technological Abyss” reveals in depth and comprehensively that this process, that marked Severino, has led to its latest consequences which can be summarized as follows: man can have and reach his own human essence only in a worldly-historical context in which he is, in addition to the natural, also a divine entity of that same framework. By destroying this framework from techno-science and by abandoning the divine, by destruction of the natural, is precisely where in postmodern media techno-sphere are destroyed the last remains that are left in the humane fragments of the language and thought, which completely opens the nihilistic abyss and the fall of everything human into the slavery of the media technosphere.

JADRANKA BOŽIĆ

Humaniora danas i sutra

U radu govorimo o nužnosti drugačijeg promišljanja humaniore, o njenom značaju za sagledavanja sveta budućnosti koje neminovno vodi suočavanju s poslasticama tehnološkog napretka i političkih odluka.

Danas se obrazovanje sve više usredsređuje na tehničko, informatičko i komercijalno, i čini se kao da će refleksivnija promišljanja u budućnosti biti nepotrebna i anahrona

Širom sveta zatvaraju se humanističke katedre, broj studenata na postojećim katedrama znatno se smanjuje, sve su glasnija negiranja vrednosti humaniore – skupa nauka temeljno posvećenih čovekovim postignućima. Pitanjima o smislu života svakako se ne bave prirodne nauke čiji je razvoj zapravo bio omogućen onim što se događalo u humanističkim naukama, pre svega filozofiji.

Humaniora Today and Tomorrow

In this paper we discuss about the necessity of a different thinking of humanistic sciences, about its significance for the perception of the world' future that inevitably leads to the confrontation with the consequences of technological progress and political decisions.

Today's education increasingly focuses on technical, informatics and commercially, and it seems that reflexive thinking in the future will be unnecessary and archaic.

Throughout the world humanistic chapters are closed, number of students on existing departments decreases significantly. The denial of the values of humaniora is getting louder – a set of sciences fundamentally devoted to man' achievements. Questions about meaning of life certainly do not deal with natural sciences whose development was actually enabled by events in humanistic sciences, above all philosophy.

ALEKSANDRA BRAKUS

Mediji i avangarda

U radu se posmatraju pojmovi avangarde i medija u savremenom društvu. Posmatrajući odnos avangarde i alternativne kulture i uzimajući u obzir istorijski i vremenski kontekst u kome se avangarda javila, prvo umetnička a kasnije i alternativna, u velikoj meri odredile su pravac razvoja mnogih kulturnih i umetničkih oblika, i otvorile pitanje da li i u kojoj meri danas postoje uslovi za drugačije vrednovanje umetnosti i sveta i da li je opiranje medijskoj i potrošačkoj kulturi samo opiranje dominantnoj i snažnoj savremenoj kulturi. Cilj rada je da ukaže na značaj alternativne kulture u okviru šireg društvenog miljea i uticaj avangarde koji je imala na globalnom nivou i u specifičnim uslovima današnje kulture. Ono što se želi istaći u radu jeste neophodnost postojanja alternativnog stvaraoaca da bi postojao kritički stav prema postojećem. Avangarda predstavlja snagu i jačinu kulture i umetnosti.

Media and Avant – garde

In this paper avant-garde concepts and media in contemporary society are considered. Looking at the relation of avant-garde and alternative culture and taking the historical and temporal context in which the avant-garde appears, the first artistic and later alternative forms, largely are determined the direction of development for many cultural and artistic forms, and opened the question: whether and on what level extent conditions for evaluation of different art and the world and nowadays and is the resisting of the media and consumer culture only resisting the dominant and strong contemporary culture. The aim is to highlight the importance of alternative culture in the context of the broader social environment and the influence of the avant-garde, which had globally and in specific conditions today's culture. What he wants to emphasize in the work is the necessity of the existence of alternative creator to exist a critical attitude towards the current. The avant-garde is a strength and intensity of culture and art.

DAMIR BRALIĆ

Medij u nestajanju – Simbolička funkcionalnost novca

Novac kao elementarno platežno sredstvo, u svom materijaliziranom obliku (kovanice, novčanice) osim utilitarne ima i svoju simboličku funkcionalnost. Rad analizira posljedice izostanka ove dimenzije kroz vrlo izgledan scenarij potpunog nestanka papirnatog novca tj. pojavu digitalizirane nematerijalne monete. Rad prati transformaciju novca koji svojom simboličkom, otisnutom dimenzijom posreduje identitet zajednica i baštini njezine vrijednosti, prema suvremenom mediju koji gubitkom materijalnosti, gubi i povijesnu dimenziju simbolične razmjene. Carevi, vlastodržci, najzaslužniji protagonisti određene kulture kao i artefakti njihova djelovanja, stoljećima su utjelovljavali vrijednost i valjanost novca na kojem se pojavljuju. U ekonomiji klikova, čistih brojeva i brzih transfera, postavlja se pitanje tko će i kako zauzeti upražnjenu simboličku poziciju koju je nekad pripadala otisnutoj kovanici.

Medium in Disappearance – Symbolic Functionality of Money

Along with its pure utilitarian value, metal and paper money historically embodied multiplicity of symbolic meanings. This research offers a closer look into a historic disappearance of those symbolic layers caused by emergence of contemporary immaterial money. From a historical standpoint, paper and metal money always mediated identities and treasured cultural values of a certain community. Intangibility of digital world however, erased cultural specificity of traditional money and took its capacity of symbolic exchange. Faces of emperors, politicians, respectable members of society with their insignias, gave credentials to money on which they appear. In the current economy of clicks, bare numbers and immediate transfers, we can ask what might fill the symbolic gap where traditional value of money used to stand.

IVA BRČIĆ

Utjecaj medija na gledatelje od najranije do odrasle dobi

Na predavanju će se govoriti na koji način mediji, odnosno, filmovi, reklame i video igre utječu na razmišljanje i ponašanje gledatelja. Analizirat će se utjecaj od najranije, pa sve do odrasle dobi. Govorit će se i o specifičnim načinima komunikacije/subliminalne poruke. Kroz primjere će biti pokazano na koji način i koje tehnike se koriste kako bi se privukla publika i proizvode učinilo što poželjnijima.

Effects of Media on the Spectators from Childhood to Adulthood

The lecture will discuss how media, ie, movies, commercials, and video games affect the thinking and behavior of viewers. Influence will be analyzed from earliest childhood up to adulthood. It will be talked about specific ways of communication/subliminal messages. Through the examples, it will be shown wich techniques are used to attract audience and make products more desirable.

RUŽICA ČIČAK-CHAND

Suvremeno značenje Buddhinog učenja kao puta oslobođenja

U osnovi, buddhizam je učenje o oslobođenju – od patnje, neznanja i ponovnog rađanja. Znanje o „istinskoj zbilji stvari” smatra se bitnim u ostvarenju ove slobode. Ovdje, buddhistička ateistička priroda, teorija o nepostojanju sopstva, esencije (anatta-vada), zakon prolaznosti i uvjetovanog nastajanja (paticca-samuppada), te otkriće relativnosti približava buddhizam znanosti, dok metodologija buddhizma – etička pravila i meditacija – odnosno, njegova na praksi utemeljena nereligijska *bit* jedan je od značajnih izvora u razvoju razumijevanja ljudske subjektivnosti. Izlaganje se zasniva na istraživanju središnjih koncepta i prakse buddhizma: *Četiri Plemenite Istine*, sadržane u ranim kanonskim tekstovima (Tipitaka) te u kontekstu njegova suvremenog poimanja.

Contemporary relevance of Buddha’s teaching as a Path to Liberation

Buddhism is essentially a teaching about liberation – from suffering, ignorance and rebirth. Knowledge of „the way things really are” is considered to be vital in bringing about this emancipation. Therein, Buddhist atheistic nature, theory about non-existence of the self, of the essence (anatta-vada), the law of impermanence and dependent origination (pattica-samuppada), its discovery of relativity brings it close to science, while the methodology of Buddhism – ethical precepts and meditation – that is, its practice-based non-religious essence is one of the great resources in developing understanding of human subjectivity. The paper is based on investigation of the central concepts and practice of Buddhism: *Four Noble Truths*, as contained in the early canonical scriptures (Tipitaka), and in the light of contemporary Buddhist understanding.

MLADENKA DABAC

Povezivanje EU prostora

+green concept transnacionalni prostorni modeli održivog razvoja

Izlaganje tematizira odabrane, transnacionalne +green concept, +green toplice, +green hotel EU autorske projekte i realizacije 2003.-2017. implementirane u Hrvatskoj, s naglaskom na cjelovitom oblikovanju i umreženju struke, znanja, zakona i propisa, temeljenih na primjerima ponajboljih europskih praksa, kojima se ostvaruje održivi i odgovorni razvoj kroz složene projekte.

Rezultat su dugoročno održivi prostorni modeli u svim razinama.

Kako su krajem 2014. Hrvatskoj, najmlađoj članici EU-a, odobreni strukturni fondovi EU-a i poticaji za razdoblje 2014.-2020., ovo +green concept izlaganje želi ukazati na inovativna rješenja oplemenjivanja našeg prostora i EU prostora.

Erschliessung des EU Raumes

+green concept Transnationale Raummodelle der Nachhaltigen Entwicklung

Die Vorlesung thematisiert die ausgewählten, transnationalen +green concept, +green spas, +green hotel EU Autorenprojekte und Realisierungen 2003.-2017., welche in Kroatien implementiert wurden. Dabei liegt die Betonung an der ganzheitlichen Gestaltung und der Vernetzung fachlicher Umsetzung, des Wissens, der Vorschriften und der Gesetze, welche den besten EU Praxen folgen, wodurch die nachhaltige und verantwortungsvolle Entwicklung dieser komplexen Projekte erreicht wird.

Das Resultat sind langfristige nachhaltige Raummodelle in allen deren Ebenen.

Da Ende 2014. Kroatien, dem jüngsten EU Mitglied, die EU Strukturfonds und Förderungen für den Zeitraum 2014.-2020. genehmigt wurden, beabsichtigt diese Vorlesung, die innovativen Lösungen der Bereicherung des hiesigen und des EU Raumes darzustellen.

DIJANA DIJANIĆ

Tranzicijsko društvo Hrvatske poslije II. svjetskog rata i učvršćivanje novog poretka promatrano kroz rodnu perspektivu

Nakon završetka II. svjetskog rata u situaciji agitacije zbog održavanja prvih poslijeratnih izbora društvo Hrvatske je bilo duboko podijeljeno. U izlaganju će se iz rodne perspektive prezentirati koji su bili razlozi te podjele, kako su identiteti pojedinca utjecali na stavove prema događajima u tranzicijskom razdoblju, te načini na koje je novi poredak preko svojih transmisija, masovnih organizacija, riješavao pitanje podijeljenosti društva.

The Transitional Society of Croatia after WWII and the Consolidation of the New political order (Gender Perspective)

In the aftermath of the WW II in the situation of agitation due to the first elections Croatia's society was deeply divided. In the presentation, using gender perspective, the reasons for this division will be presented; how identities of individual person influenced the attitudes towards events in the transition period, and the ways in which the new system through its transmissions, mass organizations, resolved the question of division of society.

ANA ĐURKOVIĆ

Javni servis između istine i laži

Pitanje demokratske političke kulture utiče na mogućnost novinara i autora da u medijima rade svoj posao i na taj način šire opseg kritičke misli kod građana, razvijajući njihov aktivan i samosvestan stav. U društvima gde celokupan sistem deluje u pravcu da se takvi građani nikada ne stvore kao vrednosna publika, koncept Javnog servisa je od izuzetne važnosti i trebalo bi da uz zakonom propisane aktivnosti ima i obrazovnu ulogu u cilju savladavanja medijske pismenosti.

Public Service Between Truth and Lies

The issue of democratic political culture affects the ability of journalists and authors in the media to do their job and thus a wider range of critical thought among citizens, developing their active and self-confident attitude. In societies where the whole system is working in the direction that these people never create such value-audience, the concept of public service is very important and should have an educational role in order to overcome the media literacy.

PREDRAG FINCI

O prirodi medija

Htio bih u kratkim crtama izložiti svoje nove teorijske radove o tome što su suvremeni mediji u našem svakodnevnom životu i cjelokupnoj ideologiji. Razumijemo li mi njihov značaj? Postoji li neka posebna “filozofija medij“? Što je u elektroničkim medijima komunikacija i informacija, što je postalo naše znanje, što su vijesti, reklame, umjetnost i čovjek u doba novih medija.

On the Nature of Media

I would like to briefly present my new theoretic works on what contemporary media are like in our everyday life and the overall ideology. Do we understand their significance? Does a particular ‘philosophy of media’ actually exist? What exactly is communication and information in the electronic media; what has become of our knowledge; what is news, advertisements, art and man in the age of new media.

LIDIJA FIŠTREK

Tijelo kao medij u digitalnoj umjetnosti

U doba novih medija, simulirane zbilje, kako navodi Baudrillard, tijelo i dalje izaziva i trpi velike posljedice. Kao da tijela uopće više ne pripadaju nama, već postaju samostalni aparati. Ona postaju druga tijela kojima više mi nismo potrebni za opstanak. Time tijela postaju podvojena kao i identitet koji ne samo da više nego ikada nije fiksna, već pripada svima i nikome. Krajem 20-og stoljeća u znanosti se bilježe značajna dostignuća na području genetike i tehnologije. Ljudsko tijelo poprima sasvim novi značaj i naličje. Genetski kod koliko god složen bio, može se preispitati u standardnoj, strukturno stabilnoj formi, koja ne podliježe poremećajima i mutacijama (Houellebecq 2004:366). Umjetnost kao događanje jezika u govoru tijela postaje važnija od materijaliziranih umjetničkih radova poput slika, kipova, teksta i zapisane glazbe. Samo tijelo u svom osobnom izgledu kao životnome stilu već je unaprijed vizualno konstruirano. Ono ima potrebu za odijevanjem, promjenom stila, intervencijom i redizajnimanjem.

The Body as Media in Digital Art

In the era of new media and simulated reality, Baudrillard states, the body still causes and suffers great consequences. As if the bodies no longer belong to us, but rather become independent machines. They become other bodies that no longer need us for survival. In this way, the bodies become duplicated, and so does the identity which is not only less fixed than ever, but also belongs to everybody and everyone. In the late 20th century, there have been significant scientific outbreaks in the fields of genetics and technology. The human body takes on a completely new meaning and form. As complicated as it is, the genetic code can be tested in the standard, structurally stable form which is not subject to disorders and mutations (Houellebecq 2004:366). Art as language event within body language becomes more important than the materialised pieces of art such as paintings, sculptures, text and written music. In its appearance as a lifestyle, the body is already visually constructed. It has a need for clothing, changing styles, intervention and redesign.

LOVRO FURJANIĆ

Što nam *Portal* može reći o znanstvenoj metodologiji?

Tema izlaganje bit će računalna igra *Portal*. Iako je igra platformer koji se zasniva na rješavanju zagonetki temeljenih na zakonima fizike, argumentirat ću da integrirani narativ nudi dubinsku kritiku suvremene znanosti. Glavni problem kojim se *Portal* bavi manjak je etičke perspektive znanstvene metodologije i taj je manjak personaliziran kroz ekscentričnu GLaDOS, robotički entitet zadužen za upravljanje eksperimentalnim institutom. Sam institut u kojemu se igra odvija također je ključan za epistemološko iščitavanje igre. Institut suptilno razvija okvir za kritiku koja svoj vrhunac doseže sa završnom sekvencom igre i pjesmom koja prati završni popis zasluga.

What Can *Portal* tell us about Scientific Methodology?

The theme of this presentation will be the video game *Portal*. Although the game is a platformer mostly revolving around solving physics-based puzzles, I will argue that the narrative embedded into the game offers a profound critique of the contemporary science. The main issue raised by *Portal* is the lack of an ethical perspective in scientific methodology and this lack is personalized by the eccentric GLaDOS, a robotic entity in charge of the testing facility. The setting, a testing facility where the protagonist solves puzzles, is also crucial to the epistemological reading of the game. The facility subtly develops the framework which accommodates the criticism which reaches its peak in the ending sequence of the game and the song that accompanies the ending credits.

MARIO GIGOVIĆ

Kreiranje imidža i upravljanje reputacijom kulturnih institucija na društvenim mrežama i internetu

Rad daje uvod u područje bavljenja imidžom i reputacijom kulturnih ustanova, analizirajući aktivnosti Dubrovačkih ljetnih igara, nacionalne glazbeno-scenske manifestacije na društvenim mrežama i internetu, sagledavajući pritom utjecaj tih aktivnosti na imidž i reputaciju manifestacije u virtualnoj zajednici. Isto tako, rad daje pregled osnovnih organizacijskih čimbenika Festivala te analizira njegove atribute i aspekte. Na temelju rezultata vanjske analize aktivnosti Dubrovačkih ljetnih igara na društvenim mrežama i internetu i usporedbe s drugim sličnim festivalima u Hrvatskoj, daje i prijedlog razvoja imidža Festivala i nacrt komunikacijske strategije.

Public Image and Reputation Management of Cultural Institutions on Social Media and The Internet: Case Study – Dubrovnik Summer Festival

The paper analyzes the social media and Internet activities of the Dubrovnik Summer Festival, the national musical and theatrical event, while looking at the impact of these activities on the image and reputation of the event in the virtual community. The paper provides an overview of basic historical and organizational parameters of the Festival and analyzes its attributes and aspects. It also gives the basic insight into the area of image and reputation management for cultural institutions. Based on the results of an external analysis of Dubrovnik Summer Festival's activities on social networks and the Internet, while comparing it to other similar festivals in Croatia, the paper proposes a strategy for developing the Festival's image and its communication strategy.

ANTONIO GRGIĆ

Život kao medij suvremene umjetnosti na primjeru performansa/instalacije Sjene srušenih spomenika

Istočna Europa je mjesto najvećeg suvremenog ikonoklazma; masovno rušenja spomenika poslije 1989. godine bez presedana je u suvremenoj povijesti. U projektu „Sjene“ Antonia Grgića kroz performans se iscrtavaju sjene srušenih spomenika na mjestima na kojima su stajali prije svog uklanjanja. Performansom se ritualno priziva potisnuto sjećanje na nasilno uklonjen simbolički sadržaj iz javnog prostora. Iza performansa ostaje materijalni trag na pločniku u obliku nacrtane sjene koji je spomenik srušenom spomeniku sam po sebi. Autor ne fotografira i ne dokumentira performans i njegov materijalni proizvod, sjenu, jer bi time negirao samu bit tog rada; njegovu procesualnost i nezavršenost. Radi se o tome da bi pretvaranjem i svodenjem tog procesa na puku sliku ili tekst, proces izgubio svoju primarnost te bi postao konačan. Cilj je koristeći teoriju Alaina Badioua, te suvremenu umjetničku praksu na primjeru projekta Sjene, dokazati da je glavni medij suvremene umjetnosti sam život.

Life as a Medium of Contemporary Art – based on the performance&instalation example Destroyed Monuments Shadows

Eastern Europe was the site of the largest contemporary iconoclasm; the destruction of the public monuments after 1989 is unprecedented in modern history. In his project “Shadows” Antonia Grgić draws on the pavement the shadows of the demolished monuments in the spots where they used to stand before their removal. Performance ritually invokes a suppressed memory of the violently removed symbolic content from public space. After the performance a material trace on the sidewalk in the form of a drawn shadow is made. This is a kind of a monument to a demolished monument. The author does not photograph and document the performance and its material product, the shadow, because it would deny the very essence of that work; it is a process which is unfinished and which will disappear without a trace. By deciphering this process into the image or text, the process would lose its primacy and would become finished. The aim of this text is to use the theory of Alain Badiou, and contemporary art practice on the example of The Shadow Project, to prove that the main medium of contemporary art is not documentation, but life itself.

TANJA GRMUŠA, DANIJELA DUŽ, NATALIA KOZJAK LESIČKI i MIRELA SIJARIĆ

Utjecaj nasilnih medijskih sadržaja na televiziji na ponašanje djece: percepcija roditelja

Mediji imaju važnu ulogu u životu djece, od informativne i edukativne do zabavne. Ciljevi ovoga istraživanja bili su ispitati primjećuju li roditelji promjene u ponašanju svoje djece nakon konzumacije nasilnog televizijskog sadržaja, analizirati razinu svjesnosti roditelja oko uključenosti u praćenje televizijskih sadržaja koje njihova djeca konzumiraju, kao i njihovu upoznatost s konceptom medijskog odgoja. Istraživanje je provedeno u siječnju 2017. metodom ankete na uzorku od 158 ispitanika, roditelja djece svih uzrasta u Gradu Zagrebu. Rezultati su pokazali visoku razinu uključenosti roditelja u odabir medijskog sadržaja njihove djece, ali i ohrabrujuću činjenicu da djeca nisu postala manje društveno aktivnija.

The Effect of violent Media Content on TV on Children's Behaviour: Parent's Perception

The media has an important role in children's lives, from being informative and educational to offering entertainment. The objectives of this research were to examine whether or not parents notice the changes in their children's behaviour after they have watched violent TV content, to analyse the degree of parents' awareness regarding the involvement in the process of monitoring the TV content their children are watching, and whether or not they are familiar with the concept of media education. The research was carried out in January 2017 in the form of a survey conducted on 158 respondents, parents of children of all age groups in the city of Zagreb. The results have shown a high level of parental involvement in the selection of the media content their children are watching as well as an encouraging fact that children have not become less socially active.

SLOBODAN HADŽIĆ

Jezik medija – nekad i danas

Rad je posvećen lingvističkoj analizi jezika medija na korpusu hrvatskih tiskovina i news portala. Kao polazna osnova autoru je poslužilo istraživanje dr. Dubravka Škiljana u studiji :“ Lingvističko istraživanje Večernjeg lista“, Vjesnik, Zagreb, davne 1980. godine pa na istoj metodološkoj osnovi ali i na većem uzorku prezentira promjene koje su se desile 37 godina poslije.

Rezultati istraživanja ukazuju na promjenu u korpusu medijskog jezika kao i na dramatičnu promjenu u korpusu medijskog jezika na web portalima.

U radu su korištene suvremene i za ovu svrhu posebno razvijene NLP tehnologije za hrvatski jezik.

Šire implikacije rezultata istraživanja primjenjive su na medijsku pismenost i razumljivost.

Language of the Media: Past and Present

A linguistic analysis of the media language through a large collection of corpora based on the Croatian print media and news websites. The starting point for this research was the 1980 linguistic study of the language of one newspaper, done by Dubravko Škiljan (“Lingvističko istraživanje Večernjeg lista”, Vjesnik, Zagreb). Using the same methodology, but a bigger sample, it analyses changes that happened during a period of 37 years.

This paper indicates a change in the media language corpora and a dramatic change in the language of news websites.

The most advanced NLP technologies for the Croatian language developed particularly for this purpose were used.

The wider implications of results of this analysis are applicable on media literacy and comprehensibility.

REMZIJA HADŽIEFENDIĆ-PARIĆ

Tipovi značenja u tzv. objasnidbenim konstrukcijama na primjerima znanstvenog i publicističkog diskursa

Konstrukcije *to jest/tj., odnosno* i sl. česte su u tekstovima publicističkog i znanstvenog stila, ali i u različitim tipovima diskursa u kojima se nekom vrstom ponavljanja – kao posljedicom svjesne namjere – želi postići dopunska jasnost, preciznost ili svojevrsna korektivnost. Značenje *naknadnosti, redefniranja, preformulacije, eksplikativnosti, korektivnosti* i koordinacijski odnos (gramatička neovisnost) njihova je semantička i strukturna odlika. Je li to uvijek tako – pitanje je na koje će se pokušati odgovoriti analizom tekstova znanstvenog i publicističkog stila.

Types of Meanings in So-called Explanatory Constructions on the Examples of Scientific and Publicistic Discourse

Constructions with */ that is, ie, respectively, etc.*, are common in texts with a publicistic and scientific style, but also in different types of discourse in which some kind of repetition - as a consequence of conscious intent – is used to achieve additional clarity, precision or is simply a kind of corrective. The characteristics of postponement (afterwardness), redefinition, preformulation, explicativeness, correctiveness and their coordinating relationship (grammatical independence) are their semantic and structural characteristics. Whether that is always so – is the question to be answered by analyzing texts of the scientific and publicistic style.

EDITA HERCIGONJA-MIKŠIK

Jezični odrazi protuljdske zbilje

Ljudski su postupci oduvijek obilježeni nasiljem. Načini i sredstva kojima čovjek porobljava, ubija, ponižava i vara pripadnike vlastite vrste s vremenom postaju sve domišljatiji. Jezik kao spremnik i prijenosnik ljudskog iskustva vlastitim sredstvima i načinima bilježi cjelokupnu ljudsku zbilju često prikrivajući njezino destruktivno naličje. O tome svjedoče rječnici, u kojima su te činjenice zabilježene, i diskursi koji ih prikrivaju. Na leksičkoj razini najčešće se radi o eufemizmima, disfemizmima, metaforama i metonimijama. Na razini diskursa to su redefinicije pojmova i mistifikacijska poigravanja jezičnim znakom koja zrcale dehumaniziranu, štoviše, protuljudsku stvarnost. U članku se istražuju, iznose te komentiraju rječnički primjeri i diskursi koji otkrivaju jezične, sociološke i antropološke dimenzije nasilne konstante ljudske prirode.

Reflectons of Antihuman Reality

Human actions always have been marked by violence. With time, the ways and means used by men to enslave, kill, humiliate and deceive members of their own kind have become more ingenious. Language, as the container and transmitter of human experience and knowledge marks the entire human reality, often concealing its destructive facet. The witnesses to this are dictionaries, where facts, as well as discourses used to obscure them, are stored. At the lexical level, these are most often various euphemisms, dysphemisms, metaphors and metonyms. At the level of discourse, these are cognition redefinitions and mystifying dabblings with linguistic signs, which mirror a dehumanized, and moreover, an antihuman reality. This paper explores, states and comments on lexical examples and discourses which reveal linguistic and socioanthropological dimensions of the violent constant of human nature.

VESNA IVEZIĆ

Pitanje je tko proizvodi islamofobiju i zašto.

Temeljne europske vrijednosti slobode, jednakosti i bratstva u svjetlu novih migracijskih kretanja

U svijesti mnogih Europljana formirana je svijest o europskom identitetu koji je nespojiv sa svijetom doseljenika, koji su nakon eskalacija sukoba na Bliskom istoku sve brojniji na europskom tlu. Novi valovi migracija sve više generiraju odbojnost prema došljacima, koja u vidu rastućeg rasizma, odbojnosti i straha prvenstveno od muslimana, te sveopće sekuritizacije bilo koje različitosti, bilo kojeg drugog, dovode u pitanje temeljne europske vrijednosti slobode, jednakosti i bratstva koje razvijene zapadne demokracije smatraju svojim najvećim civilizacijskim postignućem. Kakve konzekvence za neku društvenu grupu ima situacija u kojoj se ona počinje prikazivati kao sigurnosna prijatelja društvu, koji su razlozi tome i koje su posljedice na demokraciju kojom s diči Zapad. Stvarna svrha konstrukcije straha i proizvodnje neprijatelja u nekom društvu, što se dešavalo u svim društvima i povijesnim razdobljima sve do danas, opravdanje je za provođenje kontrole nad članovima nekog društva u svrhu učvršćivanja vlasti.

The Question is Who produces Islamophobia and why.

Fundamental European Values of Freedom, Equality and Brotherhood in the Light of New Migration Movements

In the minds of many Europeans, has been formed an awareness of a European identity, which is incompatible with the world of immigrants, which, after the escalating of conflicts in the Middle East, are more numerous on the European soil. New waves of migration are increasingly generating antagonism towards the perpetrators, which, in view of the growing racism, hostility and fear of the Muslims, and the general securitization of any diversity, of any other, bring into question the fundamental European values of freedom, equality and brotherhood which developed Western democracies consider their greatest civilization achievement. What consequences for a social group has a situation in which it begins to emerge as a security threat to the society, what is the reason for that, and which are the consequences for the democracy with which the West is concerned. A real purpose of constructing the fear and producing of an enemy in some society, which has taken place in all societies and historical periods, to this day is a justification for controlling the members of the society for the purpose of strengthening rule.

Medijska istinosna crvotočina

Naslovna metafora semantički upućuje na fenomen puknuća istinosnih mreža pri procesu odašiljanja informacija putem medija, te na zabrinjavajuću potenciju razvoja doksastične matrice privida u odnosu na bitkovnu aletheiu koju mediji projiciraju spram jave bivstvujućih. Naime, tvrdim da se antroposna vrsta nalazi sred ere apriorno obilježene posvemašnjom relativnošću nužnosti zborenja istine. Primjećujem kao najevidentniju fenomenološku platformu i opravdavačačko prihvatilište navedene zabrinjavajuće etozacije, u makro-socijalnom kontekstu, upravo masovne medije. Pitanja koja će biti pod temeljnim fokusom izlaganja su: je li u sušti medijske igre raskrivanje istine ili, pak, lapurlartističko širenje gomila informacija, te je li nam istina uopće potrebna za održavanje vrste? Kao analogon navedenome, uvodim primjer prijenosa neuronskih „atoma“, čija telosna jezgra putuje mozgom bez obzira na sadržinu kojom je ispunjena.

Truth-bearing Wormhole of the Media

Metaphoric title of this presentation is semantically pointing towards the phenomenon of fissure in the truth-networks during the process of information transmittance via media, and also towards the troublesome progressive potentiality of the doxastic matrix of delusion regarding the beingfull aletheia projected by the media in relation to the reality of the beings. I claim that the antropos is situated in the era a priori marked by the complete relativity of the necessity of telling the truth. As the most evident phenomenological platform and the vindictive asylum of given ethosation in macro-social context, mass media is the ultimate example. Main questions of the presentation will be: is the deciphering of the truth the meritum of media game, or is it perhaps the larpurlatistic dissemination of large amount of information, and also whether we need the truth in order to preserve human species. As an analogy for the described context, I am using the example of transmission of the neuron “atoms”, whose core of the telos is travelling through the brain regardless of the content with which it is filled.

IVAN JARNJAK

Brecht, Benjamin – Refleksije o radiju, filmu i novim medijima: prosvjetiteljstvo za djecu (i odrasle)

U radu koji slijedi, prezentirali bismo Benjaminove i u manjem obimu, ali s njime vezane, Brechtove, teorizacije o novim medijima, u vremenu njihove pojavnosti. Veća pažnja biti će usmjerena radiju, Benjaminovom do sada ne toliko istraženom radu na radijskim postajama, posebice emisijama koje su bile upućene djeci i mladima, kao i teorijskim dostignućima na tom polju. Benjamin se ovdje otkriva i kao pedagog. Iako nije bio filozof medija kakvim ga danas doživljavamo, misao kako je ljudska percepcija uvjetovana promjenama ne samo u prirodnom okolišu, već i u samom načinu iskustva, u mijenama historije, iz njegova teksta *Umjetničko djelo u doba njegove tehničke reproducibilnosti*, i danas zaslužuje pozornost. Metodologijski su teorizacije medija u Benjaminu bile vođene, kaže Gerhard Richter, uz sve ostale utjecaje koji su dolazili kako iz historije filozofije, tadašnje teorije umjetnosti, marksizma itd., prije svega s jedne strane ničeanskom genealogijom, vjerom u osloboditeljski potencijal umjetnosti, s druge kantijanskom estetikom.

Brecht, Benjamin – Reflections on Radio, Film and New Media: Enlightenment for Children (and Adults)

In this paper, we would like to present Benjamin's and, in a lesser extent, Brecht's theorizing about the new media, in the time of their appearance. More attention will be directed, dedicated to the radio, Benjamin's not so much explored work at the radio stations, in particular the broadcasts that were addressed toward children and young people, as well as theoretical achievements in this field. He was especially trying, and was rather successful in addressing youth issues. It was a kind of pedagogy. Though he was not the media philosopher as we are seeing and experiencing him today, the thought that human perception is conditioned by changes not only in the natural environment, but also in the very mode of our experience, especially in the changes of history, from his text *The work of art in the age of its technological reproducibility*, still deserves attention. Methodology, says Gerhard Richter, Benjamin used in his media research was conducted, (along with all the other influences that came from the history of philosophy, history and theory of art, Marxism, etc.), on the one hand by the genealogy of Nietzsche, genealogical conception of history and by conviction in the liberatory potential of art, and on the other, Kantian aesthetics.

KATERINA JOVANOVIĆ

Tijelo kao medij i metafora u kontekstu umjetničkog performansa

Promjena stanja svijesti, kulturoloških segmenata, doživljaja okoline i stvarnosti, negiranje forme i umjetnosti kao kontemplativnog medija, rušenje normativnog sustava od strane umjetnika koji je nalagao estetiku lijepog i isključivost tematske slobode, svjesno ili nesvjesno, gradi novi subverzivni svijet. 60ih godina XX. st., kada društvo već lagano ulazi u postmodernizam, briše se granica tijela i iskustva, te izbijaju različiti umjetnički oblici poput body arta, performansa, happeninga, itd. Prema tome, u ovom filozofsko – umjetničkom kontekstu, pozabavit ćemo se glavnim medijem tih umjetničkih oblika – tijelom. Živimo u vremenu u kojem je reprodukcija tijela koje u službi medija biva sve više zastupljeno u društvenoj komunikaciji (putem reklama, fotografije, video spotova, mode, itd.) uzela maha, a ono svoju inačicu u umjetnosti pronalazi u performansu, čime se inicira estetika događaja jer upravo performans, u službi događaja, postaje simbol žive umjetnosti i živog pokreta.

Body as a Medium and Metaphor in the Context of Performance Art

Consciously or unconsciously, a new subversive world has been built with the change of consciousness, cultural segments, environment and reality experiences, as well as the emerging denial of form and art as contemplative medium, and the demolition of standards by artists who dictated the aesthetics of beauty and exclusivity of thematic freedom.

During the sixties, when the society is already slowly getting into postmodernism, the boundary between the body and experience is fading and new, different art forms such as body art, performance, happening, etc. are bursting to the surface. Therefore, in this philosophical-artistic context, we are going to deal with the major medium of these art forms, the body.

We live in the age when the reproduction of body as a medium has been overrepresented in social communication (through commercials, photography, music videos, fashion etc.). Furthermore, another form of its representation can be found in the performance art which initiates the aesthetics of a happening because, it is the performance that, when in service of happening, becomes a symbol of a living art and living movement.

Trauma i identitet u medijima, medijalizacija i konstrukt

Rebecca Randall hibridnim pojmom “ideoscape”, engl., označava serije slika koje se odnose na ideologije i protu-ideologije, za što bih dala primjere u svome tekstu. Posebna je tema *istinonosnosti* slike – u masovnim medijima (medijaliziranoj stvarnosti), naspram statusa slike u suvremenoj umjetnosti gdje je često korištena kao medij mapiranja, antropoloških ili sociološkog, i arhiviranja, prema definiciji „umjetnika kao etnografa“ Hala Fostera 1990-ih. Tema traume na slici često je povezana uz političke ili ekonomske konotacije mjesta, koje mijenjaju čovjekovu budućnost i propituju integritet, pa čak i održivost njegova tijela. Podtema je nemogućnost komunikacije, traumatiziranog promatrača, „spectatora“ koji se „s bojišta“ vraća ne bogatiji, već siromašniji u komunikacijskom iskustvu – prema Walteru Benjaminu. Moj se tekst temelji na medijski posredovanim slikama traumatskih događaja, kao i medijskoj konstrukciji stvarnosti.

Trauma and Identity in Media, Medialisation and Construct

Rebecca Randall’s hybrid term “Ideoscape” refers to series of images relating to ideologies and anti-ideologies, for which will I seek to give examples in my text. A special theme is that of the truth-ness of images – in mass media (media-mediated reality), as opposed to the status of image in contemporary art where it is often used as a medium for anthropological or sociological mapping as well as archiving, according to Hal Foster’s 1990s definition of the Artist “as Ethnographer.” The theme of trauma in the picture is often associated with political or economic connotations of place, which affect the future of man and question the integrity and even sustainability of one’s body. The subnarrative of this text is the inability, impossibility of communication of the traumatized observer, the spectator who “returns from the battlefield” not richer but poorer in terms of communication experience – according to Walter Benjamin. My text is based on the media-mediated images of traumatic events, as well as the media-constructed reality (reality of media).

KREŠIMIR KATUŠIĆ

„Intuitivna geometrija” kao ideja i princip formiranja, kiparske instalacije „Ples Života”

Govoreći o procesu nastanka i simboličkom značenju kiparske instalacije „Ples Života“, nastojati će se predstaviti ideja intuitivne geometrije prema kojoj je nastala sama kiparska instalacija. Intuitivna geometrija je princip djelovanja, u ovom slučaju kreiranja forme, ravnajući se zakonom težnje ka cjelovitošću, oblikom kugle i zakonom spiralnog pokreta. Čovjek koji nastoji spoznavati sebe i svijet, procesom opetovanih dijaloga s istim svijetom transformira svoje biće, ukoliko je u stanju otvorenosti prema svijetu. Svijest bića koja se pritom širi daje mu uvid te on po principu naslućivanja, vodeći se zakonima po kojima sve nastaje, postoji, ostaje u pokretu i nestaje, usklađuje svoj život i principe djelovanja. Isti principi vrijede u domeni skulpture kao idejom oblikovane forme. Kao jedno od bića u prirodi, velikog organizma, čovjek ima mogućnost kreiranja po istim zakonima, pokušajem i pogreškom, iskustvom i spoznajom. Intuitivnom geometrijom s ljubavlju i inteligencijom, čovjek kreira koristeći sve svoje alate; tijelo, energiju, osjećaje, racio u usklađenijim odnosima, zavisno od stanja svijesti bića.

“Intuitive Geometry” as an Idea and Formation Principle of Sculpture Installation “Dance of Life”

Talking about the process of emergence and the symbolic significance of the sculpture installation „Dance of Life“, it will try to present the idea of intuitive geometry that has made the sculptural installation itself. Intuitive geometry is the search principle for the archetypal forms of life and things, aligning with the law of wholeness, shape of sphere and spiral movement. A man who seeks to perceive himself and the world, by the process of repeated dialogue with the same world, transforms his being. The consciousness of the being that is spreading gives a man insight, and according to the principle of aspiration, the laws that make it all exist, remain in motion and disappear, man harmonise his life and principles of action.

The same principles apply to the sculpture domain as the idea of a shaped form. As one of the beings in nature, of the great organism, man has the ability to create by the same laws, by attempt and mistakes, by experience and cognition. With intuitive geometry of love and intelligence, man creates using all his tools; body, energy, feelings and mind in more harmonious relationships, depending on the state of consciousness of being.

HELENA KLAKOČAR VUKŠIĆ

Andrija Mohorovičić BŠ – 72, rad u tijeku

Godine 2015. jedan hrvatski školski bojni brod bio je uključen u misiju Tritona u organizaciji Frontex s ciljem spašavanja izbjeglica na Mediteranu. Njegovo ime je Andrija Mohorovičić BŠ - 72. To bila tajna, otkrivena je javnosti na sam dan napuštanja hrvatske luke, i bilo mi je žao što nisam na brodu s njima. Godine 2016. predložila sam Ministarstvu kulture grafički roman o avanturama posade tijekom tih 3 mjeseca na moru. Dobila sam financijsku potporu i počela raditi. Uz mnoge intervjuje na brodu u vojnoj luci Lora u Splitu i provel sam dva na redovitoj turneji na Jadranu. U bliskom kontaktu trebalo mi je neko vrijeme da razumijem interni jezik ljudi koji rade na brodu, pun posebnih riječi, kombinaciji stare lokalne brodske terminologije s novim riječima uspostavljenim u misiji Frontex naučenima u timskom radu, s drugim nacionalnim timovima. Naišla sam na mnoge zanimljive priče: s jedne spektakularne akcije u teškoj oluji, kada je naš brod morao zapovijedati još trima čamcima ... do sitnih značajnih detalja o životu na brodu s izbjeglicama, nekim dramatičnim i čak par zabavnih anegdota.

Andrija Mohorovičić BŠ – 72, Work in Progress

In 2015 one of the Croatian school battle ship was involved in Triton mission organized by Frontex with the goal saving refugees on Mediterain. Its name is Andrija Mohorovičić BŠ – 72. This was a secret revealed to the public on the day of leaving the Croatian harbour, I felt pity that I am not on the board with them. In 2016. I proposed to Ministry of culture to make a graphic novel about the adventures of the crew during those 3 months on the sea. I receive financial support and could start to work. I made many interviews on the ship in the LORA, military harbour in Split and was for two days guest on their regular tour in the Adriatic sea.

In close contact, I needed some time to understand the inside language of people working on the ship, full of special words.. They were a combination of the old local ship terminology combined with the new words established in the Frontex mission learned in a teamwork with other national teams. I found many interesting stories: from one spectacular action in a heavy storm, when our ship had to command 3 other boats...to small significant details about life on the ship with refugees, some dramatic and even few funny anecdotes.

IZIDORA LEBER LETHE

Towards Representation of In-betweenness

Representation is one of the core modes of investigation in contemporary art. As a transdisciplinary artist, Izidora Leber LETHE has placed grand emphasis on a philosophical examination of the possibilities of storytelling and representation of the irrepresentable, not-yet represented or simply refusing to be represented through her video essays. As a double-émigré (Croatia to Switzerland, then Switzerland to the US) her senses are sharpened towards linguistic, cultural, and social codes and the erasure of history. She uses that biographical experience as a departure point, moving beyond the subjective through abstraction of narrative and form. She offers works that entail complexities rather than presenting singular and absolute readings.

SILVIJA LONDERO i LEA LADIŠIĆ

Utjecaj moderne tehnologije na razvoj radijskog medija i promjene kod medijske publike

Razvoj moderne tehnologije promijenio je značajno sliku medija i njihovo funkcioniranje. Promjene u medijima uzrokovale su i promjene kod konzumenata tih istih medija. Kako se razvijao odnos tehnologije i radijskog medija, tako se mijenjala i veza između medija i publike. Radio je danas dostupniji nego ikada ranije, a pojava novih tehnoloških otkrića omogućila mu je interakciju s publikom na više razina. Vezu između potreba publike i konzumacije medija u ovom radu istražujemo kroz teoriju koristi i zadovoljstva. Ova teorija istražuje kako i temeljem kojih motiva primatelj koristi medije kao i koje su gratifikacije time obuhvaćene. Rad također definira razliku između formatiranih i neformatiranih radijskih postaja u Hrvatskoj, kao i stanje na radijskom tržištu u Hrvatskoj danas.

The Impact of Modern Technology on the Development of the Radio and Changes in the Media Audience

Development of modern technology has significantly changed the image of the media and its functioning. Changes in the media also caused changes in their consumers. As the relationship between technology and radio developed, the connection between media and audience also changed. Radio is more accessible today than ever before, and the emergence of new technological discoveries enabled an interaction with audience on many levels. In this paper we explore the connection between public needs and media consumption through the Uses and gratification theory. This theory explores how and through which motives the recipient uses the media and what gratifications that covers. It also defines the difference between formatted and unformatted radio stations in Croatia as well as the state of the radio market in Croatia today.

KRUNOSLAV LUČIĆ

Kognitivni temelji razumijevanja filmskoga stila

Rad se fokusira na razradu kognitivnih temelja i aspekata razumijevanja filmskoga stila te isticanja njihova suodnosa. Kako je pitanje spoznaje i gledateljeva odnosa prema filmskome prikazu bilo temom od ranih faza filmske teorije, rad se u prvome dijelu bavi različitim psihološkim pristupima filmskome stilu. Nakon razlaganja važnosti takvih pristupa, rad se potom fokusira na revizionistički pristup filmu inspiriran kognitivnom znanošću 1980-ih kao reakcije na dotadašnje kulturološko-ideološke i psihoanalitičke teorije 1970-ih. U završnom se dijelu nastoje pokazati konkretne analize mikro i makro filmskih primjera iz perspektive kognitivne filmske teorije i njezinih premisa.

The Cognitive Foundations of Understanding Film Style

The paper focuses on developing a cognitive foundations and aspects of understanding film style and accentuating their mutual relationship. Since the question of cognition and viewer's attitude towards the cinematic representation was a theme from the early stages of film theory, in the first section the paper deals with different psychological approaches to film style. After analyzing importance of such approaches, paper then focuses on the revisionist approach to cinema inspired by cognitive science in the 1980s as a reaction to cultural, ideological and psychoanalytical theories of the 1970s. In the final section the paper shows specific analyses of micro and macro film examples from the perspective of cognitive film theory and its premises.

JOSIPA LULIĆ

Slika kao medij mišljenja: distribuirana kognicija i teorija proširenog uma

Andy Clark poznat je po svojoj tvrdnji kako su ljudi sposobni prenijeti dio svojih kognitivnih funkcija u okoliš pod određenim okolnostima. Tu je tezu nazvao teorijom proširenog uma. Ukoliko započnemo s onim s čime se različite teorije uma slažu, tj. da je okoliš dio sustava ljudske kognicije, morali bismo istražiti u ulogu slike u kognitivnom okolišu. Moje se istraživanje sužava na ulogu slike u religijskoj kogniciji. Cilj mi je usporediti dva religijska sustava, onaj drevne rimske religije i suvremenog brazilskog Candomblea, koji su udaljeni u vremenu i prostoru, ali povezani Whitehouseovom konceptualizacijom imagističkog modaliteta religioznosti. Poblize ću analizirati koncept (ikonografske) pogreške kroz prizmu kognitivne znanosti, te pokušati ponuditi drugačiji pogled, u svjetlu koncepta slike kao dijela sustava religijske kognicije.

Image as Contemplation Medium: Distributed Cognition and the Extended Mind Theory

Andy Clark famously stated that humans are capable of transferring some of their cognitive functions into the environment in particular circumstances – he named it the “extended mind theory”. If we start from the broad agreement of different theories about the location of the mind – that the environment makes a part of the human cognition – we should try to investigate the role of images in cognitive environment. I will narrow my research to the role of images in religious cognition. My aim is to compare two religious systems, ancient Roman religion and Brazilian Candomblé, that are far apart in time and space but connected through shared conceptualization of the imagistic mode of religiosity (Whitehouse). I will look into the concept of (iconographic) mistake through the lens of cognitive science, and try to present a different way to view it, in the light of the notion of images as a part of the system of religious cognition.

FRANJO MALETIĆ i BLAGO MARKOTA

Migracijske tendencije publike javnih televizijskih medija

Europski javni medijski servisi počevši od 2010. godine definirali su stratešku smjernicu prema kojoj žele biti prisutni sadržajem na digitalnim platformama. Odlučili su prestati ignorirati društvene mreže i ostale digitalne potencijale kao što su to činili u prijašnjem razdoblju. Recentna istraživanja medijske publike pokazuju značajno mijenjanje navika konzumacije sadržaja, a posebno u dijelu njegove distribucije. Tehnologija i njezine mogućnosti značajno doprinose evoluciji publike u medijskom smislu. Javni medijski servisi sve više gube publiku mlađu od 30 godina. Predmetni znanstveni rad pokazati će na primjeru emisije *The Voice* koja se emitirala na Hrvatskoj televiziji gdje je publika i koje su njezine migracijske tendencije.

The Audience Migration Tendency of the Public Television

Since 2010, European public media services have defined strategic guidance according to which they want to be present by content on digital platforms. They decided to stop ignoring social networks and other digital potentials as they did in the previous period. Recent media audience research show a significant change in the habit of content consumption, especially in the part related to its distribution. Technology and its capabilities contribute significantly to the evolution of the audience in media sense. Public media services are progressively losing the audience under the age of 30. A paper on the subject will show in the example of *The Voice*'s broadcast that was aired on Croatian Radiotelevision, where is the audience and what are its migration tendencies.

IRENA MARIČIĆ, IVANA GREGURIC i SILVIJA LONDERO

Radio u doba digitalizacije i novih medija

Digitalno doba donijelo je mnoge promjene u svijet medija, pa tako i radija. FM radio gubi na svojoj snazi i popularnosti, no dobiva pojačanje u obliku internet radija i *online streaminga*. Slušatelji više ne moraju biti prikovani za radijske prijemnike, već mogu slušati radio gdje god se nalazili ukoliko imaju neki uređaj s pristupom internetu (npr. *smartphone*). Današnji radio morao se prilagoditi trendovima, pa je tako gotovo obavezno imati vlastitu radijsku web stranicu i profile na društvenim mrežama. Slušatelji su dobili novu ulogu – od pasivnih slušatelja, postali su punopravni korisnici i stvaratelji medijskog sadržaja. Istraživanje o navikama slušanja radija na studentima Visoke poslovne škole Zagreb prikazat će odnos mlađih generacija prema ovom tradicionalnom mediju.

Radio in the Age of Digitalization and New Media

Digital age brought forth many changes in the world of media, and radio alike. FM radio loses its popularity, but it is assisted by Internet radio and online streaming. Listeners do not have to be fixed by their radio transmitters anymore because they can listen to the radio wherever they are, as long as they have a device with Internet access (e.g. a *smartphone*). Radio of today had to adapt to trends, so it is almost necessary to have their own Web page and social network accounts. Listeners gained a new role – from former passive listeners, they became full-fledged users and creators of media content. The research of radio listening habits of students from Zagreb Business School will show the relationship between the younger generations and this traditional media.

SAŠA MARINović

Postoji li okoliš u filozofiji medija?

Možemo li uopće govoriti o okolišu unutar epohe medija ili je taj pojam moguće reafirmirati i rekonceptualizirati jedino u distopijskom tonu? U pokušaju povezivanja ekološke etike i filozofije medija kroz rad će se nastojati usporediti pojam medija, s naglaskom na tumačenju Marshalla McLuhana, i pojam ekologije, s naglaskom na tumačenju koncepta duboke ekologije Arnea Naessa.

Is there an Environment in the Philosophy of Media?

Is it even possible to speak about environment in the epoch of the media or could that concept be reconfirmed and reconsidered only in the dystopian tone? In an attempt to link environmental ethics and the philosophy of the media, work will strive to compare the notion of media, with an emphasis on the interpretation of Marshall McLuhan, and the notion of ecology, with an emphasis on the interpretation of the concept of deep ecology of Arne Naess.

SUZANA MARJANIĆ

Mediji i/ili sveto trojstvo – trač, rat i teorije zavjere ili “Na Zapadu ništa novo”

Okvirno govoreći, medijsko sveto trojstvo, u smislu zadobivanja publike i financijskoga programa, svakako čine trač, rat (dakako, američka matrica rata protiv tzv. terorizma) i teorije zavjere. Riječ je, kao što je dobro poznato, o sadržajima koji sasvim dobro prodaju robu.

U izlaganju zadržat ću se na nekim glavnim teorijama zavjera (od 2008. godine, dakle, u trećoj fazi korporatizma, kako ju je odredio J. Grupp) i njihovoj paranoidnoj matrici, koju su teorijski konstruirali povjesničar Richard J. Hofstadter 1967. godine te, trideset godina kasnije, Robert S. Robins i Jerrold M. Post u knjizi *Politička paranoja i psihopolitika mržnje* (1997) (Bratic 2008: 4). Ukratko, “Na Zapadu ništa novo” (Erich Paul Remark), no bez obzira, i to dobro prodaje robu.

The Media and/or the Sacred Trinity – Gossip, War, and Conspiracy Theories or “All Quiet on the Western Front”

Speaking in a global context, the media’s sacred trinity, in the sense of gaining publicity and financing their programs, certainly makes up gossip, focuses on war (of course, the American matrix of war against so-called terrorism) and finally conspiracy theories. As it is well-known, it is all about content that sells well!

This presentation will focus on some of the major conspiracy theories (since 2008, in the third phase of corporatism, as defined by J. Grupp) and their paranoid matrix, theoretically constructed by historian Richard J. Hofstadter in 1967, and thirty years later being further developed by Robert S. Robins and Jerrold M. Post in the book *Political Paranoia: The Psychopolitics of Hatred* (1997) (Bratic 2008: 4). In short, “All Quiet on the Western Front” (Erich Paul Remark), but nevertheless this also sells!

MATIJA MATO ŠKERBIĆ

Utjecaj medija u sportu – moralna perspektiva. Slučaj kolumni Marija Stanića

Mediji u sportu i za sport imaju neprijeporan značaj te na njega vrše i značajan upliv. U prvom redu, utječu na ljudske čimbenike odnosno osobe involvirane u sport, počevši od sportaša, djelatnika i gledatelja nadalje. U drugom redu, utječu na i pripomažu u mnogim promjenama u sportu- kako u estetskom smislu (izgled sportaša i sportova, rekvizita, odjeće...), tako i u arhitektonskom, ekonomskom, zdravstvenom, sociološkom i inom, pa čak i legislativnom. U svemu, autora najviše zanima moralna perspektiva. Upravo u tom smislu, autorova je nakana rasvijetliti jedan mali dio širokog spektra utjecaja medija na zainteresirani auditorij kroz moderiranje i modeliranje doživljaja, stavova i razmatranja pratitelja sporta o sportu. Kao „case-study” izabrane su kolumne bivšeg nogometaša Marija Stanića, objavljivane u sportskom dnevniku Sportske novosti i portalu igralište.hr.

Influence of Media on Sport – Moral Perspective. Mario Stanić Case

Media in sport have a special importance and make a significant influence on it. Firstly, they affect the human factor involved in sports, starting with athletes, employees and viewers alike. Secondly, they contribute in many changes in sports- in aesthetic sense (athletes appearance, the look of the sports, props, clothing ...), as well as in architectural, economic, health, sociological, and even legislative sence. Just, the author is most interested in moral perspectives. In this regard, the author intends to illuminate a small part of the broad spectrum of influence of the media on the audience through moderating and modeling the experiences, attitudes and views of sport sports followers. As a “case-study” columns of former footballer Marija Stanić were selected, published in the sports newsletter Sports News and Portal igralište.hr.

HERTA MAURER-LAUSEGGER

Metode audiovizualne dijalektologije

Današnja moderna komunikacijska tehnika omogućava audiovizualno dokumentiranje narječja na najrazličitije načine. U bliskoj suradnji s filmskim strukovnjacima voditeljica projekta, od 1994. godine nadalje, postupno razvija audiovizualnu dijalektologiju. Filmskom kamerom su bilježeni skupni razgovori i pripovijedanja pojedinaca, njihova podsjećanja na seosku svakodnevnost iz vremena prije uporabe moderne tehnologije i na iskustva pri različitim djelatnostima. Jedno od više težišta je: terminološko dokumentiranje različitih oblika rada iz prošlosti. U središtu pozornosti je filmsko dokumentiranje terminologije i predmeta sa stajališta kamermana, pripovjedača, u izvornom okruženju. Cilj tehničko zahtjevnog pristupa je sinkroničan i autentičan zapis etnografske osobenosti, spontanog narječja i terminologije. Referat će pokazati primjere zapisivanja dijaloga i strukovnog nazivlja i etnografskih predmeta u izvornom okolišu.

Methoden der Audiovisuellen Dialektologie

Die heutige moderne Kommunikationstechnik bietet unterschiedlichste Möglichkeiten der audiovisuellen Dialektdokumentation. In enger Kooperation mit Filmfachleuten entwickelt die Projektleiterin seit 1994 sukzessiv die Audiovisuelle Dialektologie. Mit der Filmkamera werden Gruppengespräche und Erzählungen von Einzelpersonen, deren Erinnerungen an den bauerlichen Alltag vor der Zeit der Mechanisierung und Erfahrungen mit handwerklich geprägten Tätigkeiten festgehalten. Zu den Forschungsschwerpunkten zählt u. a. die Dokumentation unterschiedlicher Formen von Tätigkeiten aus der Vergangenheit. Im Mittelpunkt des Interesses steht die filmische Terminologie-Dokumentation aus der kontextbezogenen Sachforschungsperspektive. Ziel dieses technisch anspruchsvollen Zugangs ist die synchrone und authentische Aufzeichnung des ethnografischen Sachverhalts, des spontanen Dialekts und der Terminologie. Im Beitrag werden Dialogsituationen und die Terminologie-Dokumentation sowie ethnographische Gegenstände am Originalschauplatz vorgestellt.

NIKOLA MIJATOV i SANDRA RADENović

(Zlo)upotreba fudbala: analiza izveštavanja medija o utakmicama Srbije i Hrvatske 2013. godine

U okviru kvalifikacija za svetsko prvenstvo 2014. godine u Brazilu, odigrane su dve fudbalske utakmice između Srbije i Hrvatske. Usled složenih međudržavnih odnosa Srbije i Hrvatske utakmice su pratile i brojne kontroverze. Kroz analizu članaka Kurira i Večernjeg lista (kao predstavnika senzacionalističke i tabloidne štampe obe zemlje) i članaka Politike i Indexa.hr (kao primera profesionalnijeg pristupanja izveštavanju) rad kritički sagledava karakter pisanja štampe oko dvaju utakmica. Daleko prevazilazeći fenomen fudbala, u štampi bili su prisutni tonovi neprijateljstva, nacionalizma, šovinizma, senzacionalizma ali i brojnih istorijskih konotacija. Takav način izveštavanja ima dalekosežne posledice najpre na onemogućavanje unapređenja celokupne sportske kulture kako u Srbiji, tako i u Hrvatskoj, a potom i na onemogućavanje smanjenja dugotrajućih međunacionalnih tenzija i animoziteta.

(Mis)use of Football: Analysis of Media reports about the Matches between Serbia and Croatia 2013

Within the qualifications for the FIFA World Cup in Brazil in 2014, two football matches were played between Serbia and Croatia. Due to complex international relations between Serbia and Croatia, there were many controversies about the matches. Through the analysis of the articles from Kurir and Večernji list (as an example of yellow and tabloid press of both countries) and articles from Politika and Index.hr (as an example of more professional approach to journalism) the article critically regards the nature of press reports about those two matches. Exceeding the phenomenon of football, in the press the hostile, nationalistic, chauvinistic and sensationalistic implications were present along side with many historical connotations. Such method of journalism has profound consequences firstly on harming the progress of wholesome sport culture in Serbia as well as in Croatia, and secondly on disabling the decrease of long-lasting international tensions and hostilities.

MIROSLAV MIRKOVIĆ

Sprega lokalnih medija i politike te samoodrživost medija

Sprega lokalnih medija i politike te samoodrživost medija tema je koja obuhvaća načine financiranja medija u manjim sredinama i utjecaj politike na financiranje medija. Isto tako u izlaganju ćemo se se dodatno baviti problematikom neovisnosti lokalnih medija i utjecaja politike, potencijalne korupcije, kriminala ali i društvene hipokrizije u odnosu javnosti prema medijima.

Jesu li mediji zbog današnje umreženosti s politikom neovisni i financijski samoodrživi pitanje je koje se u današnje vrijeme sve više aktualizira te postaje globalni problem koji u današnje vrijeme kapitalizma i krupnog kapitala sve više zahvaća medije.

Local Media and Politics. (Self-sustainability of the Media)

The coexistence of local media and politics and media self-sustainability is a topic that encompasses ways of financing media in smaller communities and the influence of politics on media financing. As well, we will address the issue of independence of local media and policy impacts, potential corruption, crime and social hypocrisy in the media relation.

Are the media, because of today's networking with politics, an independent and financially self-sustainable, is the issue that is becoming more and more current and becoming a global problem which in today's capitalism and bigger capital are increasingly engaging in the media.

AID MRŠIĆ

Uloga medija u promociji identiteta nacionalnih manjina u BiH

Novinarstvo, posebno javni servis, ne mogu tek tako preći na komercijalizirano, spektakularno i apolitično, neutralno novinarstvo zapadnog tipa. Novinarstvo mora odgovoriti imperativima, i proaktivno prvenstveno biti u funkciji napretka zajednice, konstituiranja pravne države....“ (Spahić i Šačić, 2004:6). To nas upućuje na zaključak da su mediji dužni o svemu voditi računa. Javni emiteri postali su sredstvo manipulacije putem kojih se javnosti predstavlja ono što ona politička opcija koja je vladajuća želi, a manje stvarni problemi društva. U tom procesu demokratizacija i emancipacija medija snažno ovise o demokratizaciji društvenih institucija i o snazi „javne sfere“ i civilnog društva, a kod nas, slično kao i u većini postkomunističkih zemalja - kako ističu analitičari - ti su procesi spori i nezadovoljavajući.

The Role of Media in promoting the Identity of National Minorities in BiH

Journalism, especially public service, can not just move on to the commercialized, spectacular and apolitical, neutral journalism western type. Journalism must respond imperatives, and proactively primarily be a function of the progress of the community, constituting the rule of law .... “(Spahic and Šačić, 2004: 6). This leads us to the conclusion that the media are required on all taken into account. Public broadcasters have become a means of manipulation through which the public is what one political option that the ruling would like a less real problems of society. In this process of democratization and emancipation of the media heavily dependent on the democratization of social institutions and about the power of “public sphere” and civil society. In our country, as in most post-communist countries - that analysts say - these processes are slow and unsatisfactory.

SEAD MUHAMEDAGIĆ

Slijepac u medijskom procijepu

Autoironičnim isticanjem svoga fizičkog hendikepa pridajem ovom izlaganju autentičnost koja je u svakom trenutku odslik moje po koječemu specifične svakodnevice. Rukovodim se i ovom zgodom navodno Nietzscheovom maksimumom da „prešućene istine truju“. Ovdje sadržane činjenice sastavni su dio moje životne istine.

U ovom ću izlaganju sažeto naznačiti dijapazon raznorodna bavljenja medijima. Najprije ću govoriti o iskustvu uređivanja dvomjesečnika Hrvatskog saveza slijepih „Riječ slijepih“, o pripremanju i moderiranju radijskih emisija, o prevodilačkoj suradnji s televizijom te o vlastitoj publicističkoj djelatnosti.

Osvrnut ću se također i na situacije u kojima sam se nalazio u medijskom procijepu (novinski intervjui, radijske emisije, nastupi pred malim ekranom). Opisat ću najzad i situacije u kojima sam bez krzmanja odbio neke prezentacijski lukrativne medijske ponude.

Der Blinde in der Zwickmühle der Medien (Zusammenfassung)

Mittels der autoironischen Hervorhebung meiner Behinderung bereits in der Überschrift des vorliegenden Beitrags verleihe ich diesem Text die Authentizität, die in jedem Augenblick die Abspiegelung meines in vielerlei Hinsicht spezifischen Alltags darstellt. Ich lasse mich auch bei dieser Gelegenheit von einer angeblich auf Nietzsche zurückgehenden Maxime leiten, derzufolge (verschwiegene Wahrheiten vergiften“. Die hier enthaltenen Tatsachen sind ein fester Bestandteil meiner Lebenswahrheit.

In diesem Beitrag werde ich die Spannweite meiner verschiedenartigen Befassung mit den Medien zusammenfassend andeuten. Zuerst berichte ich über Erfahrungen, die ich vier Jahre lang als verantwortlicher Redakteur einer vom Kroatischen Blindenverband herausgegebenen Blindenzeitschrift machen durfte. Besonders wertvolle Erfahrungen habe ich als Autor und Moderator zahlreicher Rundfunksendungen gesammelt. Interessant ist auch meine Zusammenarbeit mit dem Kroatischen Fernsehen, wo ich in vielen Sendungen als Simultandolmetscher mitwirken konnte. Nicht zuletzt gehe ich auch auf meine eigene publizistische Tätigkeit ein.

Ich werde auch über Erfahrungen berichten, als ich mich in der Zwickmühle der Medien befand (Zeitungsgespräche, Rundfunk- und Fernsehsendungen, in denen ich als Gast zu erleben war). Abschließend beschreibe ich auch Situationen, die mich dazu veranlassten, manche lukrativen, selbstdarstellungsbezogenen Angebote der Medien (vor allem des Fernsehens) schlichtweg abzulehnen.

SENAD NANIĆ

Grad kao medij

Interkulturalnost se prepoznaje prvenstveno u ambijentalnim vrijednostima koje odražavaju sposobnost grada da aktualizira, akumulira, prilagodi i očuva rezultate kulturološki različitih društvenih vizija i ambicija. Sve kulturne vizije u svojim čestim smjenama ostaju nedovršene. Sudbina periferije je trpjeti dekadenciju imperijalnog centra neovisno o vlastitim razvojnim potencijalima. Sarajevo je grad potencijal oblikovanja stvarne interkulturalne sinteze na osnovi nedovršenih povijesnih preporoda iniciranih kulturološki različitim vizijama, uključivo njihovih neriješenih proturječnosti. Zbog sraza nedovršenih gradograditeljskih programa, a iz perspektive površnog, točkastog i neplanskog karaktera intervencionizma globalnog komercijalnog poduzetništva, sarajevski identitet se uspješnije suočava s globalizacijskim tendencijama u odnosu na gradove sličnog društveno-ekonomskog značaja i snage.

The Town as a Medium

Interculturality is recognized primarily in the ambivalent values that reflect the ability of the town to update, accumulate, adapt and preserve the results of culturally diverse social visions and ambitions. All cultural visions in their frequent shifts remain unfinished. The fate of periphery is to endure the decadence of the imperial center, regardless of its own development potential. Sarajevo is the city of potential to form real intercultural synthesis based on unfinished historical revival initiated by culturally different visions, including their unresolved contradictions. Because of the clash of unfinished construction programs, and from the perspective of the superficial, point-and-nebula character of the interventionism of global commercial entrepreneurship, Sarajevo's identity is more successfully faced with globalization tendencies than cities of similar socio-economic significance and strength.

NINA OŽEGOVIĆ

(Ne)vjerodostojnost medijske reprezentacije kulture: od političke manipulacije do strategije skandala

Kako je selektivna i ideološki obojena, te tržišno uvjetovana prezentacija kulturnih sadržaja u tiskanim medijima u doba tranzicije u Hrvatskoj utjecala na stvaranje novih mehanizama i modela predstavljanja kulturne proizvodnje, te (ne)vjerodostojnosti informacije?

Medijska reprezentacija kulturnih sadržaja u procesu preoblikovanja u doba tranzicije u Hrvatskoj prolazi kroz tri faze, od izrazite političke obojenosti u kojoj dominiraju modeli političke manipulacije kulturnim sadržajima, sotonizacije pojedinca i govora mržnje, do trivijalizacije, estradizacije i spektakularizacije, gdje se koriste novi mehanizmi reprezentacije, kao što su strategija skandala, intimnih ispovijesti i top lista, te “medijska inscenacija (teatralizacija) zbilje” i “proizvodnja pseudodogađaja”, kojima se stvarnost prilagođava medijskim pravilima te uspostavlja “kultura virtualne stvarnosti”. To pak vodi potpunom redefiniranju medijskog oblikovanja kulture.

(Non)-credibility of the Media Representation of Culture: from Political Manipulation to Scandal Strategy

How did the selective, ideologically colored and market-conditioned presentation of cultural content in print media in Croatia's transition period impact to creating of new mechanisms and models of cultural production?

The media's representation of cultural content in the transformation process in Croatia's transition period passed through three phases, and this from express political colouration in which models of political manipulation of cultural content, satanization of individuals and hate speech dominated, to trivialising it and reducing it to the level of show business and spectacle, where new representation mechanisms were used, such as strategies of scandals, intimate confessions and top lists, and “media staging (theatralisation) of reality” and “production of pseudo-events” with which reality is conformed to media rules and establishes a “culture of virtual reality”. This subsequently led to a complete redefinition of media formation of culture.

DANIJELA PANTIĆ CONIĆ

Američka kultura kao najizvozniji proizvod: Stereotipizacijom i komercijalizacijom TV sadržaja do „idealnog načina života”

Američka kultura je najpopularniji i najizvozniji proizvod. Kultura je, zapravo, način života i sadržana je u svakom pojedinačnom tržišnom proizvodu, od para farmerki do najpopularnijeg pića. Osim toga, američki način života, prenosi se kroz svaku pop pesmu ili film. U današnje vreme kada su američki mediji toliko dominantni, pritisak da se živi na jedan konkretan način mnogo je jači nego ranije.

American Culture as the Top Export Product: Stereotyping and Commercialization of TV Content to the “Prefect Way of Life”

American culture is the most popular and the most exported American product! Culture is a way of life and it is contending in every single market product from par of trousers to the most popular drink. Apart from that, American way of life it is a part of every pop song or a movie. Nowadays, when American medias are so dominated, pressure to live one concrete way of life is stronger than it used to be before medias.

MAGDALENA PAVELIĆ HINŠT

Geografija religija – prikaz geografske discipline

U geografiji religija, jednoj od mnogih geografskih disciplina, predmet istraživanja nije religija per se, već utjecaj religije na društvene, kulturne i okolišne sustave. Tradicionalna kulturna geografija fokusirala se na istraživanje utjecaja religije na prostor ali suvremeni pristup nastoji dekodirati sveta značenja određenih mjesta te kako se religija transformira pod utjecajem prostora. Vjerske prakse i vjerovanja transformiraju fizički prostor u sveti prostor. Fokus istraživanja svetih mjesta je politika identiteta, pripadanja i značenja koja se tim mjestima pripisuju, a ona su pak u stalnoj borbi za utjecaj i legitimitet. To posebno dolazi do izražaja u multikulturalnim sredinama gdje se svaka pojedina religijska zajednica bori za svoje pravo prakticiranja religijskih tradicija u javnom prostoru. Religija također može biti polazna točka za istraživanje etničkih identiteta.

Religion Geography – Presentation of the Impact of Geography on Religious Belief

Traditional cultural geographical approaches to the study of religion mainly seek to determine religion's impact on the landscape. A more contemporary approach to the study of the intersections of geography and religion highlights the role of religion in affecting landscape changes and in assigning sacred meanings to specific places. New approach examine how religious ideology and practice at specific spaces are guided and transformed by their location. Religious experiences and the belief in religious meanings transforms physical spaces into sacred spaces. A key focus in the study of sacred places is the politics of identity, belonging and meaning that are ascribed to sacred sites, and the constant negotiations for power and legitimacy. Particularly in multicultural settings it is important to determine how communities understand, internalise and struggle to compete for the right to practice their religious traditions in public spaces. Religion may be a starting point to examine issues of ethnic identity formation and the construction of ethnic identity.

LIVIA PAVLETIĆ

Život i smrt slike u teoriji Regis Debraya

Regis Debray kao vodeći teoretičar medija polazi od zanimjive teze da je iskonsko pitanje slike u zapadnoj misli povezano sa smrću. Počevši od prvih religijskih slika u Egiptu, čija se tendencija nastavlja u kršćanstvu, a tada se odnos produbljuje i ispreplitanjem riječi i slike, pa sve do renesanse slike u Renesansi. Sveopća dominacija slike u 20 stoljeću, koliko u realnom toliko i u virtualnom obliku, koja će imati svoj epilog u obliku spektakla, ujedno predstavlja i pad slike. Slika se opet ovaj puta vraća slikama smrću, svakodnevnim i sveprisutnim. Namjena ovog izlaganja je objasniti misaoni luk uspona i pada slike.

Life and Death of the Image in Regis Debray's Theory

Regis Debray as the leading theoretician of the media starts from the interesting thesis that the primary question of image in Western thought is related to death. Beginning with the first religious images in Egypt, whose tendency continues in Christianity, then the relationship is deepened by intermingling words and images until the Renaissance of the image in the Renaissance. The universal dominance of the image in the 20th century, as much in real as well as in virtual form, which will have its epilogue in the form of a spectacle, also represents a fall in the image. Again this image is back with images of death, everyday and omnipresent. The purpose of this exposition is to explain the thought of the rising arch and falling images.

MARIO PERIŠA, ROBERT GEČEK i TONI FRANOVIĆ

Početak – grafičke (de)strukture

Projekt „Početak“ umjetnička je gesta koja konceptijski sažima životni ciklus projekcije slike, kroz različite tehnologije i metode tvorbe. Projekt se bavi počecima prve trajno fiksirane fotografije te procesima grafičke tehnologije i tehnikama projekcije i svjetlosne instalacije. Kroz više razina, simbolički i interpretativno autori projekta fotograf Mario Periša, grafički dizajner Robert Geček i ak.slikar Toni Franović (predavači na Sveučilištu Sjever) smještaju svoj projekt u prostor špilje, simbolični lokalitet u kojemu je čovjek načinio prvi otisak, i ostavio trag, koji je ostao sačuvan i konzerviran do današnjih dana. Motiv koji se obrađuje je livanjski divlji konj, koji je postao naširoko poznat motiv. Prva projekcija je napravljena u Špilji Vindija.

Beginning – Graphic (De)Structure

The “Beginning” project is an artistic gesture that conveys a lifecycle of image projection, through different technologies and methods of creation. The project deals with the beginnings of the first permanently fixed photography and the process of graphics technology and projection techniques and light installation. Through several levels, symbolic and interpretative authors of the project, photographer Mario Periša, graphic designer Robert Geček and artist Toni Franović (lecturers at North University) place their project in the cave space, the symbolic site where the man made the first imprint and left a trace, which has remained preserved and preserved to this day. The motif that is being dealt with is the Livonian wild horse, which became the widely known motif. The first projection was made in Vindija Cave.

LUKA PERUŠIĆ

Bioetika računalnih igara

Industrija računalnih igara spada u vrh najbrže rastućih industrija u svijetu, zajedno s velikim globalnim projektima poput upotrebe solarne energije. Po svojoj su rekordno nepredvidivoj stopi rasta odavno nadmašile film, s tolikim ubrzanjem i rasprostranjenošću utjecaja da, za razliku od slučaja filma, znanost jedva s njima hvata korak. U Republici Hrvatskoj stanje znanstvene svijesti o računalnim igrama poražavajuće je, prvenstveno iz razloga tretiranja igara kao besmislene zabave i općeg nepoznavanja materije, dva pokazatelja nerazumijevanja njihove moći utjecaja i primjene. Zbog sveopćeg utjecaja igara na život, za dubinsko razumijevanje bit će nam potrebna metodologija integrativne bioetike. Smisao je ovog izlaganja ukazati na temeljno stablo problematike računalnih igara s obzirom na platformu integrativne bioetike.

Bioethics of Computer Games

Computer games industry belongs to the top of the fastest growing industries in the world, together with other global projects such as solar energy. They surpassed film industry by record-breaking growth rate with such speed and spread of influence that, unlike film, science barely manages to keep trace. In the Republic of Croatia, regarding the level of consciousness about the computer games among the scientists, the situation is terribly disappointing. Two main reasons are the lack of knowledge, and woeful perception of its matter, indicators for misunderstanding of their power of influence and use. Because of the hard influence of computer games on life, for their deep understanding we will need the methodology of integrative bioethics. The purpose of this lecture is to outline the fundamental scheme of bioethical problems regarding computer games.

MIRNA PETAK

Kanabis i ekocentrizam

Kao neizbježan odgovor na socijalno-ekološke probleme današnjice (uzrokovane antropocentričnim poimanjem svijeta), na pomolu je smjena paradigmi. Sudjelujući u kreiranju društvenog znanja, nova misao ekocentrizma postupno se implementira u mnoge znanstvene discipline. Kroz pluriperspektivan i transdisciplinarnan pristup pitanjima koja se javljaju oko upotrebe kanabisa, dekonstrukcijom kulturalnih elemenata uočavamo nužnost definiranja drugačijeg odnosa čovjeka prema prirodi i prema drugim živim bićima. Nepobitna važnost upotrebe kanabisa u svim aspektima čovjekova života postaje očita. Implicirajući detaljno propitivanje društvenih vrijednosti i promjenu u kolektivnoj svijesti, potpuna legalizacija kanabisa idealna je polazišna točka za demistifikaciju brojnih kulturalno-prirodnih procesa ključnih za provedbu ekocentričnog koncepta u praksu.

Cannabis and Eco-centrism

As an inevitable answer to socio-ecological problems (caused by anthropocentric conceiving of the world) the paradigmatic shift is on the rise. Partaking in creation of socio-cultural knowledge, new thought of eco-centrism is slowly being implemented in many scientific disciplines. Deconstruction of cultural elements – by pluriperspective and transdisciplinary questioning of cannabis usage – reveals the necessity of defining a different relation of man towards nature and towards other living beings. Indisputable importance of cannabis usage in all aspects of human life is evident. Complete legalisation of cannabis embodies an ideal starting point in demystifying numerous cultural and natural processes essential for eco-centric operating mode, as well as it represents and implies detailed questioning of social values and change in collective conscience.

SIBILA PETLEVSKI

Mjera političke „intimnosti”: etika i estetika infozabave

Etika i estetika međumedijskog pripovijedanja vezanog uz praksu infozabave i uz koncept „intimnih politika”, središnja je tema ovoga rada. Knjiga L. Van Zoonen (2005), *Entertaining the Citizen*, raspravlja o «dramatiziranju» politike kroz tipizirane narativne okvire koji organiziraju političke priče i tvore tipologiju političkih persona omogućujući javnosti da se informira kroz zabavu i tako potakne građane da izražavaju stavove i sudjeluju u raspravama o politici. U ovome radu polemiziramo s nekim aspektima teze Van Zoonen pitajući se ima li neke stvarne koristi za sferu javnosti od toga što se mobilizira afektivni aparat građana koji zahvaljujući infozabavi iz podređene pozicije «onih koji ne razumiju» prelaze u aktivnu poziciju «onih koji izražavaju stav» bez nužnog preduvjeta za izražavanje stava – a to je određeni stupanj samostalnosti u obradi činjenica.

The Measure of „Intimacy” in Politics: Ethics and Aesthetics of Infotainment

The ethics and aesthetics of cross-media storytelling connected to the practice of infotainment and the concept of intimacy associated with politics is in the focus of this paper. The book *Entertaining the Citizen* by L. Van Zoonen (2005), analyses the construction of plots in politics through standardized narrative frameworks that organize political stories and form a typology of political personalities allowing the public to get informed through amusement. Van Zoonen is convinced that such “dramatizations” encourage citizens to express their views and to participate in discussions on politics. Thanks to infotainment citizens are supposedly able to get out of the subordinate position of “those who do not understand” to the active position “of those who express their attitude on something”. Here we argument against this and several other points in Van Zoonen’s thesis.

KREŠIMIR PURGAR

(Ne)prikazivo i (ne)prikazano

Julije Knifer, ikonoklazam i aporije slike

U ovom izlaganju bavit ću se suvremenim interpretacijama ikoničnosti i prisposodobiti ih specifičnoj vrsti visokomodernističkog ikonoklazma Julija Knifera. Naime, u izvornoj ikonoklastičkoj tezi o konsupstancijalnosti tzv. prirodna ili stvarna slika prisutna je u odsliku ne prema razini sličnosti nego prema svojevrsnoj “ekonomiji reprezentacije”. Jednako tako, zapadnokršćanski imago i istočnokršćanski ikon razlikuju se ne prema onome što se, i u kojoj mjeri, u slici prepoznaje, nego prema onome što se u njoj konceptualizira. U izlaganju ću nastojati pokazati da se radikalni ikonoklazam Julija Knifera tek sporedno utemeljuje u onome što reprezentira (različiti meandarski oblici), a mnogo supstancijalnije u činjenici da ga možemo razumjeti samo ili jednostavno – kao sliku. Naime, u doba virtualnosti i digitalno generiranih slika, ono ikoničko ne sastoji se više u sličnosti s prirodnom slikom (kao i u doba srednjeg vijeka), nego u razrješenju dileme je li nešto što izgleda kao slika uopće više slika.

(Un)presentable and (Un)presented

Julije Knifer, Iconoclasm and Aporias of the Image

In this paper, I will deal with contemporary interpretations of iconicity in relation to the specific type of high-modernist iconoclasm of the contemporary Croatian painter Julije Knifer. Namely, in the case of consubstantiality, the so-called natural or the real image is present in appearance not according to the level of similarity but by the kind of “economy of representation”. Likewise, the Western Christian *imago* and the Eastern Christian *ikon* differ not according to *what* – or to *what extent* – is something recognized in the image, but to what is conceptualized in it. I will try to show that the radical iconoclasm of Julije Knifer is not based primarily on what it represents (different meander forms) but much more on the fact that we should understand it just or simply – as an image. In the age of virtuality and digitally generated images, the iconicity is not to be looked for in resemblance to the natural image (as in the Middle Ages), but in resolving the dilemma if something that looks like an image is actually an image, or is just a visual phenomenon. In this way, the contemporary aporias of the image appear very close to the medieval notion of consubstantiality.

DORIAN SABO i JOSIP BERDICA

Pravo i film

Pravo i film je brzo rastuća interdisciplinarna grana kojoj se u moderno doba pridaje sve više i više pažnje, a o kojoj se u Republici Hrvatskoj gotovo uopće ne priča. Područje djelovanja prava i filma je raznoliko. Najprije se može promatrati kako pravo i film utječu jedno na drugo te kako taj međuodnos utječe na razmišljanje građanstva – odnosno na razvitak sveopće pravne kulture. Također se film može promatrati kao svojevrsni izvor prava gdje određeni filmovi i/ili filmske scene mogu poslužiti kao određeni prikaz pravnih slučajeva (odnosno case study). U temi će se kratko spomenuti i neki najpoznatiji filmovi koji su u potpunosti (ili većinu vremena) smješteni u sudnici (tzv. *courtroom drama*).

Law and Film

Law and film is a quickly-developing interdisciplinary branch which has recently been getting more and more attention, while being almost completely ignored in the Republic of Croatia. The themes that law and film cover are various. Firstly, it can be observed how law and film affect each other and how that interrelation affects the opinions of citizens – i.e. the progress of legal culture overall. Also, film can be observed as a sort of source of law, since certain films and/or scenes can serve as case studies. In this topic there will be mention of several famous films which are entirely (or most of the time) set in a courtroom (so-called courtroom dramas).

IVANČICA SLUNJSKI

Pitanje izravnosti i objektivnosti u percepcijskom realizmu

Osnovna podjela teorija percepcije temeljena je prema njihovim tumačenjima izravnosti, tj. izravne svjesnosti entiteta koji su nam u percepciji neposredno dani, ovisno jesu li ti entiteti materijalne/fizičke ili nematerijalne prirode. Uspoređujući pozicije percepcijskog realizma i antirealizma, s posebnim interesom za gledište direktnog realizma, namjeravam ispitati što je uvjet da percepciju možemo smatrati objektivnom, koji su subjektivni elementi u procesu opažanja, te kakva je korespodencija između perceptivnog iskustva pojedinca i njegove fizičke okoline. Što je aktivna percepcija i omogućuje li nam ona pristup čitavom opsegu izravnosti/izravne svjesnosti predmeta oko nas ili aktivnost u percepciji podrazumijeva subjektivnost promatrača, a time ne samo neobjektivnost opažanja nego i spoznaje uopće?

The Problem of Directness and Objectivity in Perceptual Realism

The basic division of the perception theories are based according to interpretations of the directness or immediate awareness of the entities that are directly perceived in our perception, depending on whether these entities are material or non-material nature. Comparing the positions of perceptual realism and antirealism, with a special interest in the aspect of direct realism, I intend to examine the condition how perception can be considered objective, which are subjective elements in the process of observation, and what is the correspondence between the perceptual experience of the individual and its physical environment. What is an active perception and does it allow us to access the entire range of directness/direct awareness of objects around us or activity in perception implies the subjectivity of the observer, and thus not only non-objectivity of perception but also of knowledge in general?

Znanstveno programiranje igranog filma – Studija semiotičko narativnih elemenata koji doprinose gledanosti igranog filma

Rad nastoji dati znanstveni odgovor na hipoteze koje ekspresivnost semiotičko naracijskog scenarijskog izraza koreliraju sa recepcijom publike hrvatskog igranog filma. U radu analizirat će se velik broj različitih narativno semiotičkih, scenografskih i mizanscenskih atributa, upotrebljenih u hrvatskim igranim filmovima od samostalnosti do danas. Cilj rada jest multivarijantnom analizom provjeriti u kojoj mjeri određeni narativno semiotički filmski motivi posredno i/ili neposredno koreliraju sa izvjesnošću uspjeha hrvatskog dugometražnog filma. Kriterij uspjeha filma je zadan i mjerljiv kroz tri nezavisne varijabe, odnosno dobijanje nagrade publike, nagrade stručnog žirija i nagrade kritike na filmskom festivalu u Puli. Kvantitativnom analizom atributa i motiva za koje pretpostavljamo da utječu na raspoloženje gledatelja, ova disertacija će znanstveno provjeriti zadane hipoteze o kojima će više biti riječi u nastavku i tako dati svoj obol promišljanju filmske sintakse hrvatskog cjelovečernjeg igranog filma.

Scientific Programming of Feature Film – Study of Semiotic Narrative Elements contributing to the watching of Feature Films

The scientific paper seeks to provide a scientific answer to hypotheses that correlate the expression of the semiotic narrative scriptural expression with the reception of the audience of Croatian playable film. In this paper we will analyze a large number of different narrative semiotic, scenographic and misanthropic attributes, used in Croatian playing films from independence to today. The aim of the paper is to check to what extent certain narrative semiotic film motives indirectly and / or directly correlate with the success of the Croatian feature film. The criterion for the success of the film is determined and measured through three independent variables, namely the award of awards by the audience, the award of the jury and the award ceremony at the Pula Film Festival. By quantitative analysis of attributes and motifs that we suppose are affecting the mood of the spectator, this dissertation will scientifically verify the hypotheses that will be further discussed below and thus give a grasp of the film syntax of the Croatian full-length movies.

BERNARD ŠPOLJARIĆ

Domena virtualnog: analogon ili ekstenzija svekolikog bivstvovanja

Pojava programskog inženjeringa označila je novu epohu u konstituciji ljudske egzistencije. U njenom okviru djelovanje se čovjeka protegnulo u još jednu dimenziju. Ta dimenzija virtualnog, u kontekstu računalstva, u širem smislu biva shvaćena na način ograničenog područja djelovanja i interakcije putom stvarnosti transformirane u fizičku neprisutnost. Osim potrebe za strožim definiranjem pojmova *virtualnost*, te *medij*, shvaćen ne samo kao posredništvo u razmjeni informacija na liniji čovjek–čovjek nego kao posredništvo u odnosu čovjek–bivstvovanje, od posebnog je filozofskog značaja ući u poimanje ove transformacije kao translacije onih uvjeta mogućnosti pojavnosti bivstvovanja posredstvom ljudskog uma i formi mišljenja koje ga određuju, posebice na primjeru računalnih igara.

Virtual Domain: Analogue or the Extension of the Overall Being

Occurrence of program engineering marked a new epoch in the constitution of human existence. Within its framework human activity was extended to another dimension. This virtual dimension, in the context of computing in a broad sense, is understood as the limited field of activity and interaction via reality transformed into physical absence. Besides the need for strict definitions regarding notions *virtual* and *media*, understood not solely as intercessor in information exchange in the human-to-human interaction, but as a intercessor in relation human–being, it is of particular philosophical importance to enter the comprehension of this transformation as the translation of those conditions of possible occurrence of being through human mind, and forms of thought which define it, especially in the example of computer games.

FULVIO ŠURAN

Thaumàzein, na izvoru filozofije i glazbe

Izlaganje razmatra suštinski odnos filozofije i glazbe u njihovom zajedničkom podrijetlu i izvornosti, otkrivajući ga u svojoj očiglednosti koji, zbog toga, ostaje i dalje prekrasan u svojoj suštini i nadasve tajanstven. Taj je odnos 'dobro' sačuvan u svim ritmičkim elementima poezije, plesa i glazbe, posebice metrike antičke kulture. Nit vodilja ovog izlaganja je promišljanje o glazbi kroz filozofske načine, i to one kroz koje se filozofski može misliti i o izvornoj filozofiji. Odgovor do kojeg se tu dolazi neminovno se iznova pretvara u postavljanje novih pitanja. Radi se dakle o 'igri' koja se danas nastavlja ponovnim vraćanjem na prvotno, izvorno pitanje. Jer kako kazuje Heinrich Heine „*I ne završavamo upitati se, opet i opet, dok pregršt zemlje nam ne zatvori usta ... Ali to je jedan odgovor*”.

Thaumàzein at the Origin of Philosophy and Music

The presentation exposes the essential relationship between philosophy and music in their common origin, uncovering it in its obviousness, and which, for this reason, remains beautiful in its essence and all the more, mysterious. This relationship is well preserved in all rhythmic elements of poetry, especially in the metric of ancient culture. My aim will be to think about music in philosophical terms, in the same way we can think about the original philosophy. You can conceive this thought process as a 'game' which nowadays continues by going back to the same questioning. A game in which every possible answer ends up generating new questions. Because, as Heinrich Heine puts it, “So we keep asking, over and over / until a handful of earth / stops our mouths- / but is that an answer?”

RAJKA ŠVRLJUGA

Pravo na razlike

Diderotov *Esej o slijepima* (1749.) namjenjen onima koji vide skreće pažnju na slijepo osobe, a indirektno i na druge vrste teškoća s prijedlogom sustavnijeg rješavanja njihovih socijalnih i obrazovnih problema. Za taj esej je Max Schöffler u svom djelu *Slijepi u životu naroda* (1956.) rekao da predstavlja most preko kojega su slijepo osobe iz srednjeg vijeka ušle u 19. stoljeće. Diderotov esej utjecao je na Loisa Braillea tvorca Brajice. Inkluzija je filozofija koja je zasnovana na uvjerenju da svaki čovjek ima jednaka prava i mogućnosti bez obzira na individualne razlike, sa specifičnim obrazovnim i širih društvenih potreba za djecu.

The Right on Difference

Diderot's *Essay of blind people* (1749.) for those who see it draws attention to blind people, and indirectly to other types of difficulties as proposed systematic solving them to the social and educational them to the problems. Max Schöffler for this essay is in his part of the *Blind in the life of thenation* (1956.) said that a bridge over which the blind people from the middle ages entered the 19 th century. Diderot's essay has influenced Luis Braille, the creator of Braille. Inclusion is a philosophy that is based on the belief the every person has equal right to difference regardless of individual differences, with a specific educational and broader social needs of children.

TANJA TODOROVIĆ

Kritika ili afirmacija realnosti?

Markuze, naslednik filozofije nemačkog idealizma i marksizma, smatra da srž dijalektičkog kretanja predstavlja *negativnost*. Iz njegovog pristupa se vidi da nije moguće interpretirati kulturu kroz Marksov odnos baza-nadgradnja, gde bi duhovno bilo naprosto slika materijalnog. Savremena kultura koja postaje jednodimenzionalna opovrgava ovu tezu. Kultura, posredstvom medija, umetnosti, obrazovanja može biti *afirmativna*, te prikrivati zablude postojećeg sveta, ili *kritička*, raskrivati postojeće zablude i eventualno osmišljavati moguća rešenja problema. Radi se o tome da se svet promeni, ali ne nasilno, preko noći nego posredstvom medijuma kulture. Autorka u radu pokazuje koja je razlika savremene kulture spram prethodnih razdoblja i da je uloga mislioca da posredstvom različitih medija utiče na preoblikovanje stvarnosti.

Criticism or Affirmation of Reality?

Marcuse, continuing on philosophy of German idealism and Marxism, emphasizes that the core of the dialectical movement is *negativity*. Marcuse's approach shows us that it is not possible to interpret culture through classic Marx's base-superstructure relation, where the culture is simply a picture of reality. Contemporary culture, which becomes one-dimensional, denies this thesis. Culture through media, art and education may be *affirmative*, while covering up misconceptions of reality. It can also be *critical*, and revile existing misconceptions of reality in the sense that philosophy may potentially find a solution to the aforementioned problem. Purpose is to change the world, not violently, but through the cultural media. The author of this study will try to show the difference between contemporary culture and the culture of previous periods and that the role of thinker is to show that it is possible to change reality through various media.

ALOJZIJA TVORIĆ KUČKO

“Posebne” životinje – od dječje lektire do “malih” ekrana

Književnost za djecu posebno je područje koje se intenzivno razvija posljednjih stotinjak godina zahvaljujući različitim faktorima (organiziranom školovanju, sustavnijem proučavanju dječje književnosti i sl.). U takvim se književnim djelima često javljaju životinjski likovi, a oni “posebni” su najučestaliji poput mačke, psa ili miša. Te su “posebne” životinje imale značajnu ulogu u odgoju i obrazovanju djece te su se kao likovi sustavno mijenjali (karakterom, značenjem, pojavnošću i dr.) te utjecali na dječji svijet pa se iz toga mogu izdvojiti moralno – didaktičke značajke, metodičnost pristupa, pojavnost likova u djelima pristupačnim hrvatskom djetetu kao njegova svojevrsna lektira. Ti će lektirni likovi, s vremenom, prijeći na platno i izmjestiti se u novi medij koji prate neke druge zakonitosti, a samim time djeci šalju i neke “druge” poruke zahvaljujući svijetu okruženom medijima, a razlike (ali i sličnosti) – moralne, didaktičke, pedagoške (te druge poput društvenih, psiholoških ili filozofskih) koje se prenose kroz djela koja djeca čitaju i gledaju na “malim” ekranima (TV, Internet, DVD i dr.) i utjelovljene su u likovima “posebnih” životinja tema su ovoga izlaganja.

“Special” Animals – from Children’s obligatory reading to Television

Children’s Literature is a special area that has been developing intensively for the last hundred years thanks to various factors (organized education, more systematic study of children’s literature, etc.). In such literary works, animal characters often appear, and the “special” one are the most common as cats, dogs or mice. These “special” animals played a significant role in child’s raising and education, and as characters, they changed systematically (by character, meaning, appearance, etc.) and influenced on the child’s world, so that we can distinguish moral and didactic features, methodology of approach, the appearance of story characters in the works that are accessible to a Croatian child as his / her own reading. These protagonists will, over time, move on to the canvas and cross to a new media that is accompanied by some other regulations, and thus send some “other” messages to the children thanks to the world which is surrounded by the media, and the differences (and similarities) - the moral, didactic, pedagogic (and other like social, psychological or philosophical) that are transmitted through works that children read and watch on “small” screens (TV, Internet, DVD, etc.) and they are impersonated in “special” animal characters, so that they are the subjects of this presentation.

LINO VELJAK

Zastarjelost istine?

Zahvaljujući i medijima, u našim je postmodernističkim vremenima napredujućega populizma vrijednost istine (razumjela se ona makar i kao uvažavanje činjenica) ozbiljno dovedena u pitanje. Važna je uvjerljivost kojom se tuđi interesi prikazuju kao vlastiti a jedini kriterij koji se poštuje jest efikasnost. Stoga nestaje razlika između istine i obmane, pravednoga i nepravednoga, smislenoga i besmislenoga. U tom se sklopu javlja dramatično pitanje: ima li čovječanstvo na raspolaganju ikakva sredstva kojima će se suzbiti barbarizacija u koju nas zastrajelost istine vodi?

Die Veraltung der Wahrheit

Der Wert der Wahrheit (wenn schon sie als die Beachtung des Tatbestands verstanden) wird - dank auch den Medien - in unseren postmodernistischen Zeiten, die durch den fortschreitenden Populismus charakterisiert werden, ernstlich in Frage gestellt. Es ist wichtig nur die Überzeugung dadurch die fremde Interessen als eigene dargestellt werden; das einzige relevante Kriterium wird die Effizienz. Deswegen verschwanden die Unterschiede zwischen Wahrheit und Schwindel, Gerechten und Ungerechten, Sinnlichen und Sinnlosen. In diesem Kontext wird eine dramatische Frage aufgehoben: stellt es der Menschheit zu Verfügung überhaupt irgendeine Mittel gegen die Barbarisierung, die durch die Veraltung der Wahrheit produziert wird?

NENAD VERTOVŠEK

Jezik masmedija i stvarnost – filozofija jezika i uma Noama Chomskog

Premda Chomsky sebe izravno ne smatra kombinacijom lingvиста i društvenog kritičara, oba područja povezuje *govor o slobodi*. Trebamo dublje promišljanje spoja njegovih rasprava o duhu i slobodi jezika i uma s dijelom njegovih kritika društva. Posebno kada razotkriva manipulativnost jezika suvremenih masovnih medija, globalnu nejednakost i nepravdu, državno i svako nasilje.

Chomsky jezik shvaća kao značajan produžetak ljudskosti, čovjekove bitne odrednice da razumije druge. Kroz filozofiju jezika i uma, razmatra i istražuje kreativne mogućnosti izražavanja, te angažiranost za slobodu misli i govora.

Chomsky uvijek traži jaču kritiku društvene strukture i zbivanja. Njegovu univerzalnu gramatiku trebamo čitati i kao *filozofiju gramatike*. Kritike masmedija i vlasti zapravo su i duboko promišljanje *semantike nasilja*, gdje je jezik medija značajan dio kontinuirane indoktrinacije javnosti.

The Language of Mass Media and Reality – Chomsky’s Philosophy of Language and Mind

Although Chomsky himself is not directly considered as a combination of linguists and social critics, both areas link the *speech of freedom*. We need a deeper reflection on integration of his discussions about the spirit and freedom of language and mind with part of his criticism of society. Especially when he reveals global inequality and injustice, state and all kind of violence, manipulations of the language from contemporary mass media.

Chomsky sees language as a significant extension of humanity, a man’s essential determinant to understanding others. Through philosophy of language and mind, he explores creative ways of expression and engagement for the freedom of thought and speech.

Chomsky always seeks strong criticism of social structure and events. His universal grammar should also be read as a *philosophy of grammar*. Critics of mass media and government are profound reflection on the *semantics of violence*, where language of media is a significant part of continuous indoctrination of the public.

KSENIJA VIDMAR HORVAT

Spol in revizionizem v postsocializmu: primer Slovenije

Prispevek analizira diskurzivne preobrazbe v konstrukciji ženskega spola v tranzicijski Sloveniji. Izhodiščna teza je, da je spolna identiteta v postjugoslovanskih družbah pomembno orodje historičnega revizionizma. V nasprotju s sorodnimi procesi redefiniranja ženske identitete in spolnosti v zahodni kulturi post-feminizma na prelomu stoletja, ki je namenjena predvsem odpravi domnevno nežensstvenih politik feminizma, se v postsocialističnih regijah jugovzhodne Evrope spol mobilizira predvsem v smislu ideološkega revizionizma povojne zgodovine in socialistične družbene ureditve. Ideja materinstva in ženskega nacionalnega poslanstva stoji na presečišču procesov t.i. repatriarhalizacije na eni ter rememorizacije skupne jugoslovanske zgodovine na drugi strani. Analiza gradi na izbranih primerih iz medijskih in drugih javnih reprezentacij povojnega lika matere.

Gender and Revisionism in Postsocialism: the Case of Slovenia

The paper is based on the analysis of the discursive transformations in the construction of female gender in transitional Slovenia. The key thesis is that in post-Yugoslav societies, gender identity is an important tool of historical revisionism. In contrast to similar processes of redefinition of women sexual and gender identity in the Western culture of postfeminism at the turn of the century which aims at undoing the alleged un-feminine politics of feminism, in postsocialist regions of South-Eastern Europe gender is mobilized primarily in the context of ideological revisionism of post-WWII history and socialist order. The idea of motherhood and woman's national mission stands at the crossroads of processes of repatriarhalization on the one hand and rememorization of Yugoslav history on the other. The analysis provides case studies from media and other public representations of the figure of mother.

MANUELA VLADIĆ-MAŠTRUKO

Što nosim ispod kože u kojoj živim ili unutrašnja ljepota

Tradicionalni pojam tjelesnosti u modernim se društvima razvija u novi pojam tijela kao projekta osobnosti i redefinira prirodne tjelesne granice. Koža više nije granica tijela i svijeta, biotehnologija i tehnologija vizualnog prodora u tijelo otvaraju ga na nove načine, čineći ga dostupnim javnosti. Projekt tijela izmiješta se iz unutarnjeg u vanjsko, iz privatnog u javno, iz nevidljivog u vidljivo. Rad propituje razdor između onog što jesmo i onog što imamo, želju za harmonijom duha i tijela te može li čovjek biti iznova izgrađen oruđima genetike, informacije i preoblikovanja, tijekom životnog procesa i nakon njega, kroz različite rekonstrukcije, kojima se, napretkom tehnologije, nadamo u budućnosti.

What do I Wear under my Skin or the inner Beauty

The traditional concept of bodilyness in modern societies develops into a new concept of body as a self project and redefines the natural bodily limits. Skin is no longer the limit of the body and the world, biotechnology and the technology of visual penetration into the body open it in new ways, making it accessible to the public. The paper discusses the disagreement between what we are and what we have, the desire for the harmony of spirit and body, and whether one can be rebuilt with the tools of genetics, information, and transformation during and after the life process, through various reconstructions that we, because of advancement of technology, hope for in the future.

DARIO VUGER

Spektakl mreže stvari – pitanje kontrole u IoT fenomenu

Od kraja šezdesetih godina prošloga stoljeća ne jenjavaju kritički napori francuske filozofije da razračuna sa fenomenom medija, medijski posredovane zbilje, spektakla slika kao integracijske mašine udaljavanja svijeta u predodžbu. Sa nadolaskom fenomena umrežavanja svih tehničkih stvari naše svakodnevice u integrirani sklop Interneta Stvari (IoT) pojavljuje se pitanje statusa medija kao presudnog pitanja za razumijevanje načina na koji se izvodi ili daje privid kontrole u odnosu čovjeka i tehnike. Autor će iz perspektive suvremene francuske kritike sagledati fenomen IoT te ponuditi čitanje koje upućuje na realizaciju društva kontrole sa realizacijom Mreže kao realno življenog prostora.

Spectacle of the Network of Things – Question of Control regarding the IoT Phenomenon

From the end of the 1960-es in the french circle of philosophy there is an ongoing debate on the phaenomenon of media, media reality and the spectacle of images as the transformation of the world into a representation. With the emergence of the IoT as the totall connectivist tendency of our everyday the question of media resurfaces as the crucial question for understanding the implied and realized modes of control between man and technics. The author will offer a reading -regarding the perspective of contemporary french theory- that points to the realization of ‘society of control’ in the moment where the Network (or the Internet) becomes the real lived space of our everyday.

JURE VUJIĆ

Epistemološke matrice suvremene vizualne kulture, uvod u zapadno–skopiju

Mentalna struktura hipermodernog Zapada, u kojemu se postupno od doba Renesanse sve do danas događa složena mutacija kolektivnog kao i individualnog pogleda na svijet, održava radikalnu promjenu zapadne epistemologije percipiranja i interpretiranja svijeta . Nakon doba “kulture kao slike” naspram “kulture kao teksta” možda se nalazimo u drugoj vrsti redukcije - one vizualne svijesti i svojevrsnoga internaliziranog videocentrizma koje disolvira nasljeđe zapadno-europske metafizike koja je prožimala društvene i humanističke znanosti sve do kraja XX. stoljeća. Takav dugi autonomizacije i emancipacije slike od jezika, govora i pisma, razotkriva filozofske i metapolitičke matrice tzv. zapadno-skopije kao svojevrsna vizualna opsjednutost.

Epistemological Matrix of Contemporary Visual Culture

The mental structure of the hipermodern West, which has been compounded since the Renaissance until today, reflecting a complex mutation of the collective and individual view of the world, maintaining a radical change of Western epistemology of perception and interpretation of the world. After the “culture as a picture” as opposed to “culture as a text” we may find ourselves in another type of reduction - those of visual awareness and all-time internalized videocentrism that dissolving the heritage of Western-European metaphysics that pervades social and humanistic sciences until the end of the 20th century. Such long picture’s autonomization and emancipation of language, speech and script reveals the philosophical and metapolitical matrices of so-called “ West-visual scope” as a kind of visual obsession.

DIVNA VUKSANOVIĆ i DRAGAN ČALOVIĆ

Filozofija medija: Da li je nasilje zabavno?

Tekst se bavi pitanjem odnosa zabave i nasilja, iz vizure filozofije medija. Akcent interpretacije stavljen je na pitanja kada je i na koji način nasilje postalo predmet zabavnih medijskih sadržaja. Naredno pitanje tiče se dileme da li se zabavom nasilje, na izvestan način, pacifikuje, ili svet zabave, zapravo, umnožava nasilje. Naposljetku, problematizuje se zabava kao vid nasilja savremenih medija nad pojedincem/pojedinskom, odnosno nad čitavom društvenom zajednicom.

Philosophy of Media: Is Violence funny?

The text deals with the relation between entertainment and violence, from the perspective of philosophy of media. Emphasis was placed on the interpretation of the questions when and how violence has become the subject of media entertainment. The next question concerns the dilemma of whether to entertainment violence in some way, pacify, or the world of entertainment, in fact, violence multiplies. Finally, the question is - is the media entertainment the form of violence against the individual or of the entire community.

ENIS ZEBIĆ

Mediji u demokratskom procesu – vrijedi li se time baviti?

Bez kvalitetne informiranosti o meritumu nemoguće je kvalificirano odlučivanje. Kvalitetna informiranost ugrožena je nizom faktora – od sve veće količine plasiranih informacija i sve ograničenijeg vremena za njihovo apsorpiranje do namjernog plasiranja lažnih i iskrivljenih vijesti i informacija. Je li moguće svemu tome usprkos pružiti građanima cjelovitu, dostatnu i razumljivu informaciju (informacije) kako bi oni mogli kvalificirano sudjelovati u demokratskom procesu? Rasprave o tome traju već barem jedno stoljeće. Je li rješenje u naglašenijoj ulozi javnih medija? Koja je u svemu uloga neprofitnih medija? Je li potrebno osnažiti dignitet novinara? Kako pomoći građaninu da razdvoji istinu od laži, informaciju od manipulacije?

Media in Democracy – is this Issue worth being a Topic?

Without proper information, it is impossible to make a qualified decision on an issue. Competent decision-making is endangered by many factors: from the constantly increasing amount of available information, to the constantly decreasing amount of time to process and absorb that information, to the intentional spreading of false and distorted news and information. Is it possible, despite all that, to provide citizens with complete, sufficient and understandable information in order for them to be able to take part in the democratic process competently? The discussion about this issue has been going on for at least a century. Is the solution in a more prominent role of public media? What is the role of nonprofit media? Is it necessary to strengthen the journalist's dignity? How to help the citizen separate the truth from lies, information from manipulation?

JASNA ŽMAK

Lecture performance kao žanr

Tematski fokus izlaganja tiče se *lecture performancea* koji je, kao format koji izrasta na razmeđu između umjetničkog i akademskog, izvedbenog i teorijskog, postao uvriježenom praksom suvremene izvedbene scene. Izložiti ću novu operativnu žanrovsku definiciju *lecture performancea*, oslanjajući se pritom na retoričke žanrovske studije. Analizirajući skupinu unutar koje je žanr formiran, motive njegove emergencije te generičku situaciju unutar koje stasa, evidentirat ću osnovne postulate njegova operiranja prepoznajući pritom fenomen obrazovnog obrata kao centralni faktor njegova nastanka. Odnos žanra prema formatu akademskog predavanja postavljam pritom kao osnovu njegova funkcioniranja, s ciljem njegova revidiranja odnosno konceptualizacije umjetničke izvedbe kao modusa proizvodnje znanja.

Lecture Performance as Genre

The focus of this presentation is the format of lecture performance which has, as a format emerging at the border between the artistic and the academic, become an ingrained practice of the contemporary performing arts scene. I formulate a new definition of the format as genre, relying on the Rhetorical Genre Studies. Analysing the group in which it was formed, the motives of its emergence and the generic situation in which it is brought about, I define the basic principles of its functioning, recognizing the educational turn as the central factor of its occurrence. I recognize the genre's relation towards the format of the academic lecture as the basis of its functioning, with the aim of revising the respective format and conceptualizing artistic performance as a mode of knowledge production.

VELJKO ŽVAN

Knausgard i nova smrt simboličkog

”Pisati znači izvući ono što postoji iz sjene onoga što znamo. U tome je bit pisanja. Ne u tome što se negdje događa, ne u tome kakvi su se događaji negdje odigrali, nego negdje samo po sebi. To negdje mjesto je i cilj pisanja. Ali kako onamo doći?” (Karl Ove Knausgard, *Moja borba 1*)

Fotografskom memorijom, pisac rasprostire svoj život na tri i po tisuća stranica. Bez i jedne jedine simboličke vrijednosti bilo kojeg lika, gruba, sumorna, teška, najčešće nepodnošljiva i odvratna stvarnost od početka ubija nadu u mogućnost oporavka. Možemo li iz literarnog djela Knausgarda (ali i Houellebecqua i Franzena, npr.) bolje razumjeti neljudski (tržišno-medijski, prije svega) oblikovanu stvarnost koja kao da je odustala od sebe same pa više ni u umjetničkom izričaju ne stvara više vrijednosti na koje smo navikli čitajući klasičnu, pa čak i noviju literaturu?

Knausgaard and the New Death of the Symbolic

”Writing is drawing the essence of what we know out of the shadows. That is what writing is about. Not what happens there, not what actions are played out there, but the there itself. There, that is writing’s location and aim. But how to get there?” (Karl Ove Knausgaard, *My Struggle 1*).

Using photographic memory the author has spread his life over three thousand five hundred pages. Rude, gloomy, hard, mostly unbearable and hideous reality without any symbolic value kills hope for possible recovery right from the very beginning. Is it possible for us to understand better, by reading Knausgaard’s books (as well as Houellebecque’s and Franzen’s, for example), the inhumane reality (market and media oriented, above all) that apparently has given up itself and is not able to create higher values, not even artistically. And that is something we have been used to reading classic, even more recent literature?

ADRESAR IZLAGAČA

ADDRESSES OF THE SPEAKERS

SEAD ALIĆ

Sveučilište Sjever - Sveučilišni centar Koprivnica

Centar za filozofiju medija

Petrovogorska 18, 10 000 Zagreb, Hrvatska

www.centar-fm.org

www.seadalic.com

sead.alic@unin.hr

098 982 85 92

IVICA BARAĆ

Sveučilište Sjever, Sveučilišni centar Koprivnica

Koprivnica, Hrvatska

Varaždinska 23, Koprivnica

barac.ivica@gmail.com

JOSIP BERDICA

Pravni fakultet Osijek

Osijek, Republika Hrvatska

jberdica@pravos.hr

IVAN BEŠ

Zagreb, Hrvatska

Davora Zbiljskog 1.

ivan.bes@gmail.com

JADRANKA BOŽIĆ

Narodna biblioteka Srbije

Beograd, Srbija

Skerlićeva 1

jadranka.bozic@nb.rs

jadrankamarija@gmail.com

ALEKSANDRA BRAKUS

Visoka škola modernog biznisa

Beograd, Srbija

Terazije 27

brakus011@gmail.com

DAMIR BRALIĆ

Kastav, Hrvatska

Na Brdeh 48

dbralic@globalnet.hr

IVA BRČIĆ

Udruga Najsretnija beba Hrvatska

Zagreb

najsretnijabeba@gmail.com

RUŽICA ČIČAK-CHAND

Institut za migracije i narodnosti, Zagreb

Zagreb, Hrvatska

Ul. B. Perice 3, 10000 Zagreb

ruzica.cicak.chand@gmail.com

DRAGAN ČALOVIĆ

calovicdragan@gmail.com

+381 64 113 73 40

Branka Krsmanovića 1, 11000 Beograd

MLADENKA DABAC

EU autorski projekti 2003.-2017.

EU Consulting EEE+OIE

Berlin/Karlsruhe/Zagreb

Trg Drage Iblera 4,10 000 Zagreb

dabacarchitects@web.de

DIJANA DIJANIĆ

Poljoprivredna škola

Zagreb, Hrvatska

Čazmanska 6, Zagreb

ddijanic1@gmail.com

DANIJELA DUŽ

Hrvatska stručna udruga za plin

Zagreb, Hrvatska

danijela.duz@hsup.hr

ANA ĐURKOVIĆ

Beograd, Srbija

Draže Pavlovića 5 Beograd

djurkovicana@yahoo.com

PREDRAG FINCI
London, UK
predrag.finci@gmail.com

LIDIJA FIŠTREK
Filozofski fakultet u Zagrebu
Zagreb, Hrvatska
Nodilova 7
lidijafika@yahoo.com

LOVRO FURJANIĆ
Karlovac, Hrvatska
Vatroslava Lisinskog 5
lovro.furjanic@gmail.com

MARIO GIGOVIĆ
Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
Zagreb, Hrvatska
Trg maršala Tita 5
mario@adu.hr

IVANA GREGURIC
Visoka poslovna škola Zagreb
Zagreb, Hrvatska
Ulica grada Vukovara 68, 10 000 Zagreb
ivana.greguric@vpsz.hr

ANTONIO GRGIĆ
Koprivnica, Hrvatska
antoniogrgich@gmail.com

TANJA GRMUŠA

Visoka poslovna škola Zagreb s pravom javnosti

Zagreb, Hrvatska

tanja.grmusa@vpsz.hr

SLOBODAN HADŽIĆ

Svučilište Sjever, Visoka poslovna škola „Baltazar Krčelić”, Presscut

Zagreb, Hrvatska

Đaskog 38

slobodan.hadzic@presscut.hr

REMZIJA HADŽIEFENDIĆ-PARIĆ

Islamska gimnazija dr- Ahmeda Smajlovića Zagreb

Zagreb, Hrvatska

Bože i Nikole Bionde 2, Zagreb

remzija.hadziefendic.paric@zg.t-com. hr

EDITA HERCIGONJA-MIKŠIK

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Zagreb, Hrvatska

Bogovićeva 7

ehmiksik@ffzg.hr

VESNA IVEZIĆ

Labin / Zagreb, Hrvatska

Rudarska 4, Labin

Prilaz Safvet.bega Bašagića 1 (Gavellina 40)

vesna.ivezic9@gmail.com

LUKA JANEŠ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Zagreb, Hrvatska

Božidara Magovca 111

lukajjan@gmail.com

IVAN JARNJAK

Zagreb, Hrvatska

Okrugljačka 21, 10090, Zagreb

jarolinus@gmail.com

KATERINA JOVANOVIĆ

Filozofski fakultet

Rijeka, Hrvatska

kjovanovic90@gmail.com

SILVA KALČIĆ

Sveučilište u zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet

Zagreb, Hrvatska

Prilaz baruna Filipovića 28 a

silva.kalcic@gmail.com

KREŠIMIR KATUŠIĆ

Zagreb, Hrvatska

Gornji Bukovac 101

HELENA KLAKOČAR VUKŠIĆ

Zagreb/Tilburg, Hrvatska/Nizozemska

helenaklakocar@live.nl

NATALIA KOZJAK LESIČKI

Wiener osiguranje

Zagreb, Hrvatska

kl.natalia@gmail.com

IZIDORA LEBER LETHE

San Francisco, CA

izidorablethe@gmail.com

SILVIJA LONDERO

VERN, Media servis

Zagreb, Hrvatska

Av. Većeslava Holjevca 29, Zagreb

silvija.londero@mediaservis.hr

LEA LADIŠIĆ

VERN

Zagreb, Hrvatska

KRUNOSLAV LUČIĆ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Zagreb, Hrvatska

Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

klucic@ffzg.hr

JOSIPA LULIĆ

Filozofski fakultet, Odsjek za povijest umjetnosti,

Katedra za teoriju likovne umjetnosti

Zagreb, Hrvatska

Filozofski fakultet, Ivana Lučića 3

josipa.lulic@gmail.com

FRANJO MALETIĆ

Sveučilište Sjever, Varaždin

Zagreb, Hrvatska

fmaletic51@gmail.com

BLAGO MARKOTA

Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet Zagreb

Zagreb, Hrvatska

blago.markota@hrt.hr

IRENA MARIČIĆ

Visoka poslovna škola Zagreb

Zagreb, Hrvatska

Ulica grada Vukovara 68, 10 000 Zagreb

imaricic992@gmail.com

SAŠA MARINOVIĆ

Srednja škola Josipa Kozarca

Đurđenovac, Hrvatska

sasa.marinovic@gmail.com

SUZANA MARJANIĆ

Institut za etnologiju i folkloristiku

Zagreb, Hrvatska

Institut za etnologiju i folkloristiku, Šubićeve 42, Zagreb

suzana@ief.hr

MATIJA MATO ŠKERBIĆ

Elektrostrojarska škola Varaždin / Glazbena škola u Varaždinu / Fakultet
organizacije i informatike Varaždin, Sveučilište u Zagrebu

Varaždin, Hrvatska

Hrvatskih branitelja 5, 42000 Varaždin

matijaskerbic@gmail.com

HERTA MAURER-LAUSEGGER

Alpen-Adria-Universität Klagenfurt, Institut für Slawistik

Klagenfurt am Wörthersee

Austrija

herta.maurer-lausegger@aau.at

NIKOLA MIJATOV

Filozofski fakultet Univerzitet u Beogradu

Beograd, Srbija

Čika Ljubina 18-20, 11000 Beograd

nikolamijatov@gmail.com

MIROSLAV MIRKOVIĆ

Glas Podravine d.o.o.

Koprivnica, Hrvatska

Duga ulica 26

miroslav.mirkovic@glaspodravine.hr

AID MRŠIĆ

Televizija Sarajevo

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Geteova 12/5, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

aidmrsic22@yahoo.com

SEAD MUHAMEDAGIĆ

Zagreb, Hrvatska

sead.muhamedag1@h-1.hr

SENAD NANIĆ

AS PROJEKTIRANJE d.o.o, Zagreb

Zagreb, Hrvatska

senad.nanic@zg.t-com.hr

NINA OŽEGOVIĆ

Zagreb, Hrvatska

Kranjevičeva 12

nozegovic@hrstud.hr

nina.ozegovic@zg.t-com.hr

DANIJELA PANTIĆ CONIĆ

Beograd, Srbija

danijela.pantic@icloud.com

MAGDALENA PAVELIĆ HINŠT

Islamska gimnazija dr.Ahmeda Smajlovića

Zagreb, Hrvatska

Brkljačićeva 6, 10 000 Zagreb

pavelic.magdalena@gmail.com

LIVIA PAVLETIĆ

pavleticlivia@gmail.com

091 513 05 39

Đorđićeva 6, Zagreb

MARIO PERIŠA

Sveučilište Sjever

Koprivnica, Hrvatska

Ante Neimarevića8, Koprivnica

mperisa@unin.hr

LUKA PERUŠIĆ

Filozofski fakultet

Zagreb, Hrvatska

Ivana Lučića 1a

MIRNA PETAK

Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Zagreb, Hrvatska

Ul. Milana Artičeka 21a, 10090 Zagreb

petak@windowlive.com

SIBILA PETLEVSKI

Akademija dramske umjetnosti (ADU), Sveučilište u Zagrebu

Zagreb, Hrvatska

ADU, Trg maršala Tita 5, 10000 Zagreb

KREŠIMIR PURGAR

Centar za vizualne studije

Zagreb, Hrvatska

SR Njemačke 6

purgar@vizualni-studiji.com

SANDRA RADENOVIĆ

Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja Univerzitet u Beogradu

Beograd, Srbija

Blagoja Parovića 56, 11000 Beograd

sandra.radenovic@fsfv.bg.ac.rs

DORIAN SABO

Pravni fakultet Osijek

Osijek, Republika Hrvatska

Ulica Hrvatske Republike 17B

dorian.sabo@hotmail.com

MIRELA SIJARIĆ

Dental Centar Bago i Božić, d. o. o.

Zagreb, Hrvatska

mirela.sijaric@hotmail.com

IVANČICA SLUNJSKI

Sveučilište u Zadru (studij), Srednja škola Ivanec (zaposlenje)

Varaždin, Hrvatska

Varaždin 42000, Lepoglavska 27

ivancica.slunjski@gmail.com

NIKŠA SVILIČIĆ

Sveučilište Sjever

Varaždin, Hrvatska

Vinec 5, 10 000 Zagreb

niksa.svilicic@proactiva.hr

BERNARD ŠPOLJARIĆ

Zagreb, Hrvatska

Naselak 17

bernard.spoljar@gmail.com

FULVIO ŠURAN

Sveučilište Jurja Dobrile U Puli

Pula – Pola / Istra- Hrvatska

fsuran@unipu.hr

RAJKA ŠVRLJUGA

Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka

Rijeka, Hrvatska

Kalca 41, 51226 Hreljin

rajka.svrljuga@gmail.com

TANJA TODOROVIĆ

Filozofski fakultet, saradnik u nastavi na Odseku za filozofiju

Novi Sad, Srbija

tanja.todorovic@ff.uns.ac.rs

ALOJZIJA TVORIĆ KUČKO

II. OŠ Vrbovec

Vrbovec, Hrvatska

Brčevac 65, Vrbovec

alozjija.lujzijana@gmail.com

LINO VELJAK

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Zagreb, Hrvatska

Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

lveljak@ffzg.hr

NENAD VERTOVŠEK

Sveučilište u Zadru, Odjel za kroatistiku i slavistiku

Zadar, Hrvatska

Stomorica 7, 23000 Zadar

nenad.vertovsek@gmail.com

KSENIJA VIDMAR HORVAT

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Ljubljana, Slovenia

Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

ksenija.vidmar@ff.uni-lj.si

MANUELA VLADIĆ-MAŠTRUKO

Zagreb, Hrvatska

Gorenščak 19

DARIO VUGER

Ivanić-Grad, Hrvatska

Ulica ruža 54, Ivanić Grad

dvuger@ffzg.hr

JURE VUJIĆ

Institut za geopolitiku i strateška istraživanja, Zagreb

Zagreb, Hrvatska

geotekst@gmail.com

DIVNA VUKSANOVIĆ

Fakultet dramskih umetnosti u Beogradu

Beograd, Srbija

Bulevar umetnosti 20

vuksanovic.divna@gmail.com

ENIS ZEBIĆ

Zagreb, Hrvatska

Kralja Zvonimira 119, 10000 Zagreb

enis.zebic@gmail.com

JASNA ŽMAK

Akademija dramske umjetnosti, Sveučilište u Zagrebu

Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Zagreb, Hrvatska

Tratinska 53/2

jasnazmak@gmail.com

VELJKO ŽVAN

Studij dizajna, Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Zagreb, Hrvatska

veljkozvan@gmail.com

SPONZORI I DONATORI /
SPONSORS AND DONORS

Sveučilište Sjever

Presscut

Medianet

Izdavači: Sveučilište Sjever

Hrvatsko filozofsko društvo

Centar za filozofiju medija i mediološka istraživanja

IME - Institut za medije JI Europe

Za izdavača: Marin Milković & Sead Alić

Urednik: Srećko Brdovčak Mac

Poslovna tajnica: Mira Matijević

Lektura i korektura: Majda Kovač

Lektura i korektura engleski: Ivana Ackie

Dizajn naslovnice: Venes Alić, Amir Ahmetašević i Srećko Brdovčak Mac

Prijelom teksta: Amir Ahmetašević

Tisak: Centar za digitalno nakladništvo, Sveučilište Sjever

Naklada: 150 primjeraka

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 000970341.

ISBN 978-953-56314-7-7 (Hrvatsko filozofsko društvo)